

สรุปสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ (ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)^๑

สถานการณ์สตรีพิการในประเทศไทย^๒

ปัจจุบันในประเทศไทยมีผู้พิการที่ได้รับการจดทะเบียนและออกบัตรประจำตัวคนพิการทั้งสิ้น ๑,๕๒๔,๐๐๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๓ ของประชากรประเทศ แบ่งเป็นเพศหญิง จำนวน ๖๙๓,๗๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๖๘ และเพศชาย จำนวน ๘๒๗,๗๙๖ คน หรือร้อยละ ๕๔.๓๒ จากผู้พิการทั้งหมด ในส่วนของสตรีพิการเมื่อแบ่งตามประเภทความพิการ พบว่ามีผู้หญิงพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด จำนวน ๓๒๓,๘๘๓ คน รองลงมาคือ ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ๑๑๘,๔๒๓ คน ความพิการทางการมองเห็น ๘๖,๗๑๒ คน ความพิการทางสติปัญญา ๕๓,๓๒๘ คน ความพิการมากกว่า ๑ ประเภท ๔๙,๖๖๘ คน ความพิการทางจิตใจและพฤติกรรม ๓๙,๑๐๘ คน ความพิการทางการเรียนรู้ ๑,๕๖๒ คน และออทิสติก จำนวน ๑,๐๗๓ คน ตามลำดับ

ปัญหาของสตรีพิการมีความซับซ้อนถึงสองชั้น ชั้นแรก คือ ความเป็นหญิง ซึ่งสังคมโดยส่วนใหญ่เชื่อว่าด้อยกว่าอีกเพศหนึ่ง และชั้นที่สอง คือ ความพิการที่เป็นเงื่อนไขทำให้สตรีพิการต้องใช้ชีวิตอยู่ภายใต้การดูแลของครอบครัว พ่อแม่ พี่น้อง เพื่อน หรือแม้แต่สามีและลูก และมักไม่ได้รับโอกาสที่พึงมีพึงได้ จึงเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการขาดโอกาสและเปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิ จากการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ปัญหาของสตรีพิการของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาชีวิตคนพิการแห่งชาติพบว่า สตรีพิการประสบปัญหา ดังนี้ (๑) ขาดโอกาสทางการศึกษา ระบบการศึกษาของคนพิการมักจะมีคุณภาพด้อยกว่าระบบการศึกษาปกติ ทำให้เด็กพิการมีความคาดหวังกับการพัฒนาขีดความสามารถของตนเองต่ำ (๒) ขาดโอกาสในการทำงาน ขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะในการประกอบอาชีพ ไม่มีทักษะการใช้ชีวิตในสังคม ทำให้คนพิการจำนวนมากไม่ผ่านการคัดเลือกและมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามที่นายจ้างต้องการ (๓) ความรุนแรงและการล่วงละเมิด โดยผู้หญิงพิการมักพบกับความรุนแรงและถูกล่วงละเมิดทั้งด้านร่างกาย จิตใจและการล่วงละเมิดทางเพศ (๔) สุขภาพและสิทธิอนามัย

^๑ รวบรวมข้อมูลจากผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ ภาคเหนือ ณ ธรรมชาตรี รีสอร์ท จังหวัดพิษณุโลก ระหว่างวันที่ ๓๐ มิถุนายน - ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ และการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ โรงแรมซีดี พาร์ค จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๗ จัดโดย สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ร่วมกับสมาคมส่งเสริมศักยภาพสตรีพิการ

^๒ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ๒๕๕๗ ข้อมูลประกอบการบรรยายในหัวข้อ “นโยบายสตรีพิการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรุนแรงต่อสตรีพิการ” ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ ภาคเหนือ ณ ธรรมชาตรี รีสอร์ท จังหวัดพิษณุโลก ระหว่างวันที่ ๓๐ มิถุนายน - ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เจริญพันธุ์ ผู้หญิงพิการขาดโอกาสในการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ ทั้งเมื่อแรกพบความพิการและภายหลังความพิการ เนื่องจากหน่วยบริการจะอยู่ในชุมชนเมือง (๕) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เนื่องจากสังคมมีมุมมองต่อผู้หญิงพิการว่าเป็นคนพิการ ดังนั้นกิจกรรมต่าง ๆ จึงถูกผลักดันให้ไปรวมอยู่ในเรื่องของคนพิการ ทำให้ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสตรีพิการถูกละเลย และสตรีพิการยังถูกปิดกั้นการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ (๖) กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง โดยส่วนใหญ่กล่าวถึงสิทธิสตรีและการพัฒนาให้เกิดการเข้าถึงสิทธิของผู้หญิง แต่กฎหมายและนโยบายเหล่านั้นก็ไม่ได้กล่าวถึงประเด็นของผู้หญิงพิการโดยตรง

สถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ

สตรีพิการเผชิญปัญหาความรุนแรงทั้งในระดับบุคคลและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในเชิงโครงสร้าง

ความรุนแรงต่อสตรีพิการที่พบมีหลายรูปแบบทั้ง (๑) ความรุนแรงทางกาย ซึ่งเป็นความรุนแรงที่กระทำโดยก่อให้เกิดความบาดเจ็บทางกาย เช่น การทุบตีจากคนในครอบครัว สามีเขี้ยนต์ เป็นต้น (๒) ความรุนแรงทางเพศ ซึ่งเป็นการกระทำความรุนแรงที่มีผลให้ผู้ถูกกระทำได้รับความกระทบกระเทือนหรือเสียหายเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ ช่มชู้ นอกจากนี้ การกระทำความรุนแรงทางเพศต่อสตรีพิการยังมีลักษณะที่กระทำซ้ำอย่างต่อเนื่อง (๓) ความรุนแรงทางจิตใจ เป็นกระทำความรุนแรงที่มีผลให้ผู้ถูกกระทำได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจ เช่น การล้อเลียนความพิการ การทอดทิ้ง และการจำกัดสิทธิการสมรส (๔) ความรุนแรงทางเศรษฐกิจ คือ การกระทำความรุนแรงที่ลิดรอนสิทธิของผู้ถูกกระทำในการควบคุมทรัพยากรทางเศรษฐกิจ เช่น การไม่ให้สิทธิในการรับมรดก การถูกล่อลวงทรัพย์สินจากผู้ใกล้ชิด และ (๕) ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากนโยบาย กฎ ระเบียบต่างๆ ที่ไม่เอื้อและอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ รวมทั้งการกระทำในเชิงปฏิบัติที่ส่งผลให้ผู้พิการไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ เช่น โรงเรียนปฏิเสธไม่รับเด็กที่มีความพิการทางสติปัญญาที่ได้รับการฝึกพัฒนาการแล้วเข้าเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม เนื่องจากไม่มีครูการศึกษาพิเศษประจำโรงเรียน การปฏิเสธผู้พิการเข้าทำงานเนื่องจากมองว่าไม่มีศักยภาพ

ผู้กระทำความรุนแรงต่อสตรีพิการพบได้ทั้งผู้ใกล้ชิดในครอบครัวไปจนถึงบุคคลในชุมชนและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ เช่น พ่อเลี้ยง ปู่ กระทำความรุนแรงทางเพศต่อเด็กหญิงพิการ มารดาเลี้ยง หรือพี่น้องทำร้ายร่างกายทุบตี พ่อแม่ทอดทิ้งให้อยู่คนเดียว เพื่อนบ้านล้อเลียนความพิการ นายจ้างจ่ายค่าแรงให้กับผู้พิการไม่เท่าเทียมกับผู้ที่ไม่มีความพิการทั้งที่เป็นงานประเภทและลักษณะเดียวกัน ครูล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหญิงพิการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการแก่สตรีพิการ เป็นต้น

สตรีพิการมีความเสี่ยงต่อการถูกกระทำความรุนแรงมากกว่าสตรีที่ไม่มีคามพิการ (More Vulnerable)

ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อสตรีพิการแม้จะพบว่ามึรูปแบบที่คล้ายคลึงกับผู้หญิงที่ไม่มีคามพิการ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าสตรีพิการมีความเสี่ยงมากกว่าสตรีทั่วไป ทั้งนี้เนื่องมาจากคามพิการที่ผู้พิการไม่สามารถปกป้องตนเองได้จากผู้กระทำความรุนแรงได้ และทัศนคติที่มองหญิงพิการเป็นวัตถุทางเพศ

เช่น สตรีพิการทางสายตาถูกล่วงละเมิดจากผู้ให้บริการนวดแผนไทย เนื่องจากลูกค้าเห็นว่าไม่สามารถมองเห็น ผู้กระทำได้ เด็กหญิงพิการทางสติปัญญาถูกทอดทิ้งให้อยู่บ้านคนเดียว ผู้กระทำความรุนแรงจึงล่อลวงโดยนำขนมมาให้และข่มขืนเด็กหญิงดังกล่าว ผู้พิการทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวถูกบังคับให้อยู่กับบ้านถูกข่มขืนอย่างต่อเนื่องจากเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ ผู้พิการยังถูกจำกัดและละเมิดสิทธิ เนื่องมาจากทั้งการปกป้องที่มากเกินไปของครอบครัว และความอายของครอบครัว เช่น เด็กพิการทางสติปัญญาถูกพ่อแม่กักขังไว้ในบ้านไม่ให้ออกสู่สังคม หรือการไม่นำบุตรไปจดทะเบียนคนพิการ เนื่องจากไม่ยอมรับว่าบุตรพิการ การไม่ส่งเด็กเข้าเรียนเนื่องจากเกรงว่าจะถูกเพื่อนแกล้ง การไม่อนุญาตให้แต่งงานเนื่องจากกลัวว่าฝ่ายชายจะทอดทิ้ง เป็นต้น อีกทั้งความเชื่อที่ว่าหากผู้กระทำความรุนแรงก็ไม่สามารถดำเนินคดีเอาผิดกับผู้กระทำได้ เนื่องจากความพิการ เช่น ผู้ถูกกระทำมีความพิการทางการได้ยินจึงไม่สามารถร้องขอความช่วยเหลือได้ นอกจากนี้ โอกาสในการเข้าถึงบริการของรัฐในการให้ความช่วยเหลือและทางกระบวนการยุติธรรมของผู้พิการเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ความเสี่ยงต่อการถูกกระทำ ความรุนแรงมากขึ้น เช่น สตรีพิการทางการได้ยิน ไม่สามารถเข้าถึงบริการสายด่วนของรัฐได้อย่างทันท่วงที ต้องผ่านศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (Thai Telecommunication Relay Service – TTRS) ซึ่งยังมีปัญหาเกี่ยวกับระบบในการให้บริการ อีกทั้งแม้จะถึงระบบดังกล่าว แต่สตรีพิการทางการได้ยินไม่ได้เรียนภาษา มือก็ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นให้เข้าใจได้

แนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีพิการ

๑. ระดับบุคคล

๑.๑ สตรีพิการต้องตระหนักถึงศักดิ์ศรีคุณค่าความเป็นมนุษย์ของตนเอง ควรศึกษาหาความรู้ทั้งในเรื่องสิทธิและสวัสดิการ เพื่อให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของตน และป้องกันไม่让自己เองถูกกระทำ ความรุนแรง

๑.๒ เมื่อความรุนแรงเกิดขึ้น ต้องไม่เพิกเฉย ควรหาวิธีแจ้งผู้อื่นที่ไว้วางใจ เช่น คนในครอบครัว และเจ้าหน้าที่

๑.๓ การเข้าร่วมกลุ่มผู้พิการโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสตรีพิการ รวมทั้งการสร้างกลุ่มในชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนปัญหา ประสบการณ์ และแนวทางการแก้ไขปัญหา ต่อประเด็นต่างๆ รวมทั้งการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาตนเองและกลุ่ม

๒. ระดับครอบครัว

๒.๑ ครอบครัวต้องยอมรับและเข้าใจในความพิการของคนในครอบครัว เปิดโอกาสและส่งเสริมให้สตรีพิการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของสตรีพิการ รวมทั้งไม่ปกป้องสตรีพิการจนกระทั่งละเมิดและจำกัดสิทธิของสตรีพิการ

๒.๒ ครอบครัวยังต้องส่งเสริมและสนับสนุนในการจดทะเบียนคนพิการ เพื่อให้ได้รับสิทธิสวัสดิการในการพัฒนาต่างๆ จากรัฐ

๒.๓ การสร้างกลุ่มผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดูแลผู้พิการ เพื่อหาแนวทางในการดูแลผู้พิการอย่างเหมาะสม และไม่ละเมิดสิทธิของผู้พิการ

๓. ระดับชุมชน

๓.๑ ละเว้นจากการกระทำความรุนแรงต่อสตรีพิการทั้งทางกายและจิตใจ เช่น การล้อเลียน ความพิการ การเรียกความพิการแทนชื่อ ชุมชนต้องให้ความเคารพศักดิ์ศรีของผู้พิการเหมือนผู้ที่ไม่มีความพิการ

๓.๒ สร้างอาสาสมัครในการเฝ้าระวังปัญหาทางสังคม โดยเฉพาะความรุนแรงต่อสตรีพิการในชุมชน ซึ่งควรนำผู้พิการเป็นอาสาสมัครด้วย

๓.๓ การประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ตำรวจชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และโรงเรียน เพื่อร่วมกันในการให้ความช่วยเหลือ การพัฒนา บริการ รวมทั้งการจัดทำกิจกรรมโครงการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีพิการ และส่งเสริมศักยภาพของสตรีพิการในชุมชน

๓.๔ ไม่กีดกันและเปิดโอกาสให้สตรีพิการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน

๔. ระดับสังคม

๔.๑ การปรับเปลี่ยนเจตคติของคนในสังคมให้มีความเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิ และการยอมรับศักยภาพของผู้พิการ โดยเฉพาะสตรีพิการ ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานเรื่องความเสมอภาค รวมทั้งการสร้างความตระหนักของสังคมถึงความรุนแรงต่อสตรีพิการ ให้สังคมไม่เพิกเฉยและให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา

๔.๒ เจ้าหน้าที่ภาครัฐควรปรับเปลี่ยนทัศนคติในการทำงานกับผู้พิการ จากการมองการทำงานแบบ การกุศล หรือการมุ่งให้ความช่วยเหลือ (Charity based) เป็นการคำนึงถึงสิทธิของผู้พิการเป็นสำคัญ (Human rights based) ซึ่งการมองผู้พิการโดยใช้หลักสิทธิมนุษยชนเป็นหลัก จะทำให้เกิดการพัฒนาาระบบบริการต่าง ๆ ที่มุ่งให้ผู้พิการสามารถใช้สิทธิขั้นพื้นฐานได้ เช่น การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้บริการ เช่น ทางลาด ลิฟต์ การจัดบริการล่ำประจำหมู่บ้าน หรือตำบล นอกจากนี้ ควรจัดบริการที่คำนึงถึงความแตกต่างทางเพศซึ่งผู้หญิงมีความต้องการจำเพาะแตกต่างจากเพศชาย เช่น การจัดล่ำผู้หญิงซึ่งอบรมเกี่ยวกับความรุนแรงต่อสตรีให้เป็นล่ำให้แก่ผู้หญิงพิการทางการได้ยินเมื่อประสบปัญหาความรุนแรงทางเพศ

๔.๓ สถาบันการศึกษาต้องเปิดโอกาสให้กับสตรีพิการมีโอกาสในการเรียนเท่ากับผู้ที่ไม่มีความพิการ โดยจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาของผู้พิการ เพื่อให้หญิงพิการสามารถป้องกันตัวเองจากความรุนแรง สามารถช่วยเหลือตนเอง และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้

เมื่อประสบกับปัญหาความรุนแรง นอกจากนี้ ควรมีหลักสูตรที่สอนให้เรื่องเพศศึกษา การวางตัวต่อเพศตรงข้าม และการระมัดระวังเพื่อไม่ให้สตรีพิการถูกระทำความรุนแรง

๔.๔ การส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้พิการ โดยเฉพาะหญิงพิการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม รวมทั้ง การส่งเสริมทักษะ บทบาท และภาวะความเป็นผู้นำให้แก่ผู้หญิงพิการในทุกภาคส่วนและทุกระดับ เพื่อส่งเสริม การมีส่วนร่วมในทุกระดับของสตรีพิการ (Full participation) และการสร้างความยอมรับและความตระหนัก (Visibility) ถึงศักยภาพและความสามารถของผู้หญิงพิการ

๔.๕ การกำหนดนโยบายและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ปกป้องผู้หญิงพิการ และการให้ความช่วยเหลือสตรี พิการจากความรุนแรงในทุกรูปแบบ เช่น บริการที่คำนึงถึงความพิการ

๔.๖ การกำหนดมาตรการพิเศษ เพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้หญิงพิการมีส่วนร่วมในสังคมมากขึ้น เช่น การกำหนดสัดส่วนของผู้หญิงพิการในคณะกรรมการในองค์กรผู้พิการ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการป้องกันและแก้ไขความรุนแรงต่อสตรีพิการ

๑. มุ่งปรับเปลี่ยนเจตคติของคนในสังคมให้ยอมรับ เคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ของสตรี พิการ การให้โอกาสในการประกอบอาชีพและเข้าร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม เพื่อให้สตรีพิการมีพื้นที่ในสังคม เช่นเดียวกับผู้ที่ไม่มีความพิการ รวมทั้งไม่เลือกปฏิบัติหรือกระทำความรุนแรงเพราะเหตุแห่งความพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเน้นการปรับเปลี่ยนเจตคติของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้มีความเข้าใจและความตระหนักถึง ความแตกต่างและความต้องการที่จำเพาะของสตรีพิการที่มีความแตกต่าง เพื่อให้เกิดการพัฒนาบริการ ที่ตอบสนองต่อความละเอียดอ่อนและความแตกต่างของสตรีพิการ

๒. ส่งเสริมให้ครอบครัวเข้าใจและยอมรับสตรีพิการ ไม่ปกป้องผู้พิการจนกระทั่งปิดกั้น จำกัดและล่วง ละเมิดสิทธิของสตรีพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิการเจริญพันธุ์ รวมทั้งส่งเสริมให้สตรีพิการสามารถพัฒนาศักยภาพ ตามความสามารถ และได้รับสวัสดิการต่าง ๆ จากรัฐ

๓. จัดบริการให้คำปรึกษาและผลิตสื่อในการเลี้ยงดูเด็กพิการสำหรับผู้ปกครองและการดูแลสตรีพิการที่อยู่ บนพื้นฐานของการเคารพสิทธิของสตรีพิการสำหรับครอบครัว รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือผู้พิการโดยเฉพาะ อย่างยิ่งสตรีพิการที่ประสบปัญหาความรุนแรงโดยคำนึงถึงสิทธิและการเข้าถึงของสตรีพิการ เช่น การแจ้งเหตุ การจัดหาบุคลากรในการให้ความช่วยเหลือแก่สตรีพิการ

๔. ส่งเสริมให้สตรีพิการได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกับผู้ที่ไม่มีความพิการ รวมทั้งส่งเสริมให้ สถาบันการศึกษาให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาและการป้องกันตนเองจากการถูกละเมิดสิทธิและถูกระทำความ รุนแรง

๕. การมุ่งพัฒนาสตรีพิการให้มีศักยภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งเสริมให้สตรีพิการมีความรู้และศักยภาพในการป้องกันตนเอง การร้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อประสบปัญหาถูกระทำความรุนแรง

๖. กำหนดมาตรการพิเศษเพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้หญิงพิการมีส่วนร่วมในสังคมมากขึ้น เช่น การกำหนดสัดส่วนของผู้หญิงพิการในคณะกรรมการในองค์กรคนพิการ การกำหนดสัดส่วนของสตรีพิการในการเข้าร่วมอบรม สัมมนา และการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ เพื่อให้ประเด็นปัญหาของสตรีพิการได้รับการหยิบยกและหาแนวทางแก้ไข รวมทั้งเพื่อสร้างการยอมรับและการตระหนักถึงความสามารถและศักยภาพของผู้หญิงพิการ

๗. ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มสตรีพิการทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ เพื่อพัฒนาทักษะและภาวะความเป็นผู้นำของสตรีพิการ อีกทั้งเร่งขับเคลื่อนให้ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสตรีพิการได้รับการดำเนินการโดยคำนึงถึงหลักการทางสิทธิมนุษยชน รวมถึงพัฒนาและคุ้มครองสิทธิสตรีโดยคำนึงถึงสิทธิและบริบทของความแตกต่างของสตรีพิการ

๘. การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาข้อมูลข่าวสารในทุกรูปแบบที่ตอบสนองต่อความพิการแต่ละประเภท เพื่อให้ผู้พิการโดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีพิการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเพื่อการพัฒนาตนเองและการปกป้องคุ้มครองสิทธิตนเอง

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ ภาคเหนือ
ณ ธรรมชาติรีสอร์ท จังหวัดพิษณุโลก
ระหว่างวันที่ ๓๐ มิถุนายน - ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อค้นหาสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาความรุนแรงต่อสตรีพิการ รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาบริการที่เหมาะสมแก่สตรีพิการ อีกทั้งเพื่อสร้างและ
พัฒนาเครือข่ายในการทำงานร่วมกันในเรื่องความรุนแรงต่อสตรีพิการ

ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย

(๑) สตรีพิการประเภทต่าง ๆ ทั้งผู้พิการด้านการมองเห็น ด้านการได้ยิน ด้านการเคลื่อนไหว ซึ่งจะร่วม
แลกเปลี่ยนถึงปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น ทั้งที่อาจจะบอกล่าจากประสบการณ์ตรง หรือถ่ายทอดประสบการณ์ของ
ผู้อื่นที่ประสบปัญหา

(๒) ผู้ปกครองและผู้ดูแลสตรีพิการ ซึ่งจะช่วยสะท้อนมุมมองของปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อเด็กหญิง
พิการ

(๓) เจ้าหน้าที่และอาสาสมัครที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น เจ้าหน้าที่จากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ
มนุษย์จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และอาสาสมัครสาธารณสุข
ซึ่งจะสะท้อนถึงสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการภาพรวมที่เกิดขึ้นทั้งในจังหวัดและชุมชน

พิธีเปิดและการบรรยายในหัวข้อ “ความรุนแรงต่อสตรี: ภัยร้ายที่ไม่ควรนิ่งเฉย”

โดย นายสมชาย เจริญอำนวยสุข ผู้อำนวยการสำนักงาน
กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

สังคมยังขาดความเข้าใจต่อผู้พิการ โดยส่วนใหญ่
ยังคงเข้าใจผิดคิดว่าผู้พิการเป็นผู้ที่ต้องรอรับความช่วยเหลือ
ไม่ได้คำนึงถึงสิทธิของผู้พิการ เช่น สิทธิการเจริญพันธุ์ของ
หญิงพิการมักถูกลิดรอนเนื่องจากสังคมไม่ตระหนักว่า
สิทธิของผู้หญิงพิการเหมือนกับผู้หญิงที่ไม่มีความพิการ

นอกจากนี้ สังคมโดยส่วนใหญ่มองว่า ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า ผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง เป็นผู้ตาม เป็น
แม่บ้าน หากผู้หญิงมีความพิการด้วย ความด้อยโอกาสยิ่งมากขึ้นเป็นสองเท่า แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มที่ผู้หญิงเป็น
ผู้บริหารมากขึ้น นายกสมาคมผู้พิการก็เป็นผู้หญิง ทำให้สังคมเริ่มมีความเข้าใจผู้พิการมากขึ้น

ในต่างประเทศโดยเฉพาะในยุโรประบบขนส่งมวลชน เช่น รถไฟ รถไฟฟ้า รถไฟฟ้าใต้ดิน อำนวยความสะดวกให้ผู้พิการสามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้ที่ไม่มีความพิการได้อย่างไม่แตกต่าง ในประเทศไทยแม้ว่ามีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ เช่น ทางลาด พุทบาท มีจุดสังเกตสำหรับผู้พิการทางการมองเห็น แต่ผู้พิการไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ เนื่องจากมีผู้หาบเร่แผงลอยนำรถเข็นขึ้นขึ้นมาขายของบนทางเท้าแทน

การจัดทำนโยบายและแผนเพื่อขับเคลื่อนให้ผู้พิการมีคุณภาพชีวิตเหมือนคนปกติทำได้ยาก เช่น ตามที่กำหนดไว้ว่าสถานประกอบการที่มีพนักงาน ๑๐๐ คน ต้องรับผู้พิการเข้าทำงาน ๑ คน แต่ในทางปฏิบัติสถานประกอบการยอมเสียเงินเข้ากองทุนแทนเพื่อไม่ต้องรับผู้พิการเข้าทำงาน

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ซึ่งมีภารกิจในการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้หญิง และรวมถึงผู้หญิงพิการด้วย ข้อมูลที่ได้รับจากการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้จะรวบรวมให้กับสำนักงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) นำไปขับเคลื่อนนโยบายและแผนในการช่วยเหลือคนพิการทั้งระบบ หวังว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ในวันนี้ จะได้ข้อมูลที่ดีเพื่อนำไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

ผู้หญิงถูกกระทำรุนแรงเพราะถูกมองว่าด้อยกว่าผู้ชาย โดยเฉพาะผู้หญิงพิการ อาจประสบปัญหาไม่สามารถปกป้องตัวเองได้ เช่น ผู้หญิงพิการทางการได้ยิน จะถูกกระทำรุนแรง ถูกแสวงหาผลประโยชน์ เพราะไม่สื่อสารด้วยคำพูดได้ ซึ่งในกรณีดังกล่าวหากผู้พิการถูกทำร้าย ทารุณ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ หรือ โทรศัพทสายด่วน ๑๓๐๐ หรืออาศัยล่ามภาษามือ เนื่องจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีกลไกในการให้ความช่วยเหลือได้

รูปแบบความรุนแรงต่อผู้หญิงมี ๔ รูปแบบ คือ (๑) ความรุนแรงทางกาย เป็นความรุนแรงที่กระทำโดยก่อให้เกิดความบาดเจ็บทางกาย เช่น การทุบตี การตบ และการดิงผม เป็นต้น (๒) ความรุนแรงทางเพศ เป็นการกระทำรุนแรงที่มีผลให้ผู้ถูกระทำได้รับความกระทบกระเทือนหรือเสียหายเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ ช่มชู้ (๓) ความรุนแรงทางจิตใจ เป็นกระทำรุนแรงที่มีผลให้ผู้ถูกระทำได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจ เช่น การจำกัดการจำกัดเสรีภาพ การดูหมิ่น และ การบังคับให้แต่งงาน และ (๔) ความรุนแรงทางเศรษฐกิจ การกระทำรุนแรงที่ลิดรอนสิทธิของผู้ถูกระทำในการควบคุมทรัพยากรทางเศรษฐกิจ เช่น การควบคุมทางการเงิน ผลกระทบของความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ จะส่งผลกระทบต่อจิตใจด้วยซึ่งมีผลต่อเนื่องและยาวนานเกิดความฝังใจ

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นเกิดจากการกระทำที่เอาเปรียบเพศหญิง หากมีความพิการด้วยแล้วการถูกเอาเปรียบก็จะมากขึ้น เพราะคิดว่าไม่สามารถแจ้งความดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดได้ สังคมต้องไม่นิ่งเฉย ไม่ยอมรับการกระทำรุนแรงใด ๆ ทั้งสิ้น ต้องนำผู้กระทำผิดมาลงโทษให้ได้ เพื่อจะได้ไม่ไปกระทำซ้ำกับผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันมีองค์กรเครือข่ายคนพิการสำหรับช่วยเหลือคนพิการโดยเฉพาะ

ผู้ปกครองมีความสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปผู้ปกครองอาจจะอายุที่บุตรหลานมีความพิการ เมื่อถูกระทำ ความรุนแรงก็ไม่ต้องการเปิดเผย อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันมีหน่วยงานภาครัฐช่วยเหลือในการดูแลและ

ให้การศึกษาเฉพาะสำหรับผู้พิการ เช่น ผู้ที่พิการทางการได้ยิน ผู้ที่พิการทางสายตา แต่ประเด็นที่น่าห่วงใย คือ การจัดสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ เช่น งบประมาณสำหรับการจัดทำลิฟต์สำหรับรถเข็น ของ ผู้พิการ เพราะโดยส่วนใหญ่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้พิการ ซึ่งเป็นหน้าที่ของท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล รัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องส่งเสริมให้ผู้พิการได้รับสิทธิ และใช้ชีวิตในสังคมได้โดยสะดวก เช่น การจัดทำทางลาดสำหรับคนพิการ

ทั่วโลก ผู้หญิง ๑ ใน ๓ ถูกกระทำความรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงพิการยิ่งเสี่ยงกว่าผู้หญิงปกติ เพราะป้องกันตนเองได้น้อยกว่า ในประเทศไทย จากสถิติในปี ๒๕๕๓ ใน ๑ ชั่วโมงมีผู้หญิงถูกทำร้าย ๓ คน เฉลี่ยวันละ ๗๓ คน ซึ่งสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเกิดจากทัศนคติที่มองความรุนแรงเป็นเรื่องธรรมดา มองว่าเป็นเรื่องในครอบครัวที่สามีมรธาทะเลาะกัน สิ่งที่ต้องสร้างให้สังคมตระหนักรู้ คือ ความรุนแรงไม่ใช่เรื่องส่วนตัวแต่เป็นเรื่องสาธารณะ

สาเหตุของความรุนแรง ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความรุนแรงมีหลายประการ ได้แก่ (๑) ประสบการณ์ในวัยเด็ก/การอบรมเลี้ยงดู (๒) สิ่งกระตุ้น เช่น ยาเสพติด สุรา (๓) สภาวะทางจิตใจ เช่น อารมณ์หึงหวง (๔) อาการทางจิต เช่น โรควิตกกังวล (๕) พันธุกรรม (๖) ภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น ว่างงาน และ (๗) ปัจจัยทางจารีต/วัฒนธรรม เช่น ผู้หญิงเมื่อแต่งงานถือเป็นสมบัติของฝ่ายชาย

ความรุนแรงเกิดจากทัศนคติ คนที่มีอำนาจมากกว่ากระทำต่อผู้ที่ด้อยกว่า ผู้หญิงต้องรู้จักการป้องกันตัว ไม่ปล่อยให้ถูกกระทำจนเกิดความเคียดแค้น สื่อมวลชนต้องให้ความรู้แก่ประชาชน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ควรปรับเปลี่ยนกรอบความคิดความเชื่อในเรื่องคุณลักษณะของผู้หญิงผู้ชาย เช่น ผู้ชายต้องเข้มแข็ง ผู้หญิงต้องอ่อนหวาน แต่ตามหลักการในเรื่องความเสมอภาคทางเพศ คุณลักษณะเหล่านี้ไม่ได้เป็นไปตามเพศโดยกำเนิดตายตัว สามารถปรับเปลี่ยนได้ เช่น ผู้ชายสามารถมีบุคลิกที่เป็นคนอ่อนหวานได้ และผู้หญิงมีคุณลักษณะที่มีความเข้มแข็งได้ ซึ่งเมื่อเปลี่ยนกรอบความคิดความเชื่อเหล่านี้แล้วจะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อผู้หญิงผู้ชายภายใต้กรอบเดิม เช่น ผู้ชายไม่จำเป็นต้องเป็นช้างเท้าหน้าเท่านั้น ผู้หญิงก็สร้างเป็นผู้นำครอบครัวได้ และมีความสามารถในการทำงานนอกบ้านและหาเลี้ยงครอบครัวได้

เมื่อประสบปัญหาความรุนแรงสามารถแจ้งได้ ๔ ช่องทาง ได้แก่ (๑) การติดต่อด้วยตนเองที่ศูนย์รับแจ้งเหตุทั่วประเทศ ๒๑,๗๑๒ หน่วย เช่น สถานีตำรวจ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด บ้านพักเด็กและครอบครัว (๒) โทรสายด่วน ๑๓๐๐ (๓) การแจ้งผ่านเว็บไซต์ www.osccthailand.go.th และ (๔) การแจ้งเรื่องผ่านโปรแกรมโทรศัพท์เคลื่อนที่ สิ่งที่สำคัญ คือ เมื่อประสบความรุนแรงอย่างหนึ่งเฉย ต่อสู้ หรือหาผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ สิ่งที่คาดหวัง คือ ไม่มีผู้หญิงถูกกระทำความรุนแรง ผู้หญิงต้องมีศักยภาพที่จะยืนหยัดได้ด้วยตัวเอง มีเครือข่ายและสามารถทำให้เครือข่ายเข้มแข็ง สามารถแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เช่น สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ และสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ให้ความช่วยเหลือไม่ให้ถูกกระทำรุนแรง นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้พิการตามสิทธิพื้นฐาน โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างทางเพศด้วย ซึ่งผู้หญิงมีความต้องการจำเพาะที่มากกว่าผู้ชาย เช่น การตั้งครรภ์ ผู้หญิงพิการตั้งครรภ์ต้องได้รับการดูแลมากกว่าผู้หญิงที่ไม่มีความพิการ

การบรรยายในหัวข้อ “นโยบายสตรีพิการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรุนแรงต่อสตรีพิการ” โดย นางสาววิจิตา รชตะนันท์กุล ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและวิชาการ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.)

ผู้พิการในประเทศไทยที่ได้รับการจดทะเบียนและออกบัตรประจำตัวคนพิการมีทั้งสิ้น ๑,๕๒๔,๐๐๙ คน

คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๓ ของประชากรประเทศ แบ่งเป็นผู้พิการ เพศชาย จำนวน ๘๒๗,๗๙๖ คน หรือร้อยละ ๕๔.๓๒ จากผู้พิการทั้งหมด และเพศหญิง จำนวน ๖๙๖,๒๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๖๘ โดยคนพิการทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว มีมากที่สุด จำนวน ๗๑๘,๔๙๔ คน หรือร้อยละ ๔๗.๐๙ รองลงมาเป็นผู้พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน ๒๔๙,๑๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓๒) และคนพิการทางการเห็น จำนวน ๑๖๗,๖๕๒ หรือร้อยละ ๑๑.๐๓ ในส่วนของสตรีพิการเมื่อแบ่งตามประเภทความพิการ พบว่ามีประเภทความพิการ ดังนี้ (๑) ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ๓๒๓,๘๘๓ คน (๒) ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ๑๑๘,๔๒๓ คน (๓) ทางการมองเห็น ๘๖,๗๑๒ คน (๔) ทางสติปัญญา ๕๓,๓๒๘ คน (๕) พิการมากกว่า ๑ ประเภท ๔๙,๖๖๘ คน (๖) ทางจิตใจและพฤติกรรม ๓๙,๑๐๘ คน (๗) ไม่ระบุ ๒๒,๓๘๔ คน (๘) ทางการเรียนรู้ ๑,๕๖๒ คน และ (๙) ออทิสติก ๑,๐๗๓ คน

สถานการณ์ทั่วไปของสตรีพิการ

(๑) ขาดโอกาสทางการศึกษา ระบบการศึกษาของคนพิการมักจะมีคุณภาพด้อยกว่าระบบการศึกษาปกติ ทำให้เด็กพิการมีความคาดหวังกับการพัฒนาขีดความสามารถของตนเองต่ำ

(๒) ขาดโอกาสในการทำงาน ขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะในการประกอบอาชีพ ไม่มีทักษะการใช้ชีวิตในสังคม ทำให้คนพิการจำนวนมากไม่ผ่านการคัดเลือกและคุณสมบัติไม่เป็นไปตามที่นายจ้างต้องการ

(๓) ความรุนแรงและการล่วงละเมิด ผู้หญิงพิการมักพบกับความรุนแรงและถูกล่วงละเมิดทั้งร่างกาย จิตใจ และทางเพศ จากสถิติที่เชื่อถือได้ระบุว่าผู้หญิงพิการถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าผู้หญิงที่ไม่พิการผู้ที่ล่วงละเมิดนั้นส่วนมากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด

(๔) สุขภาพและสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ ผู้หญิงพิการขาดโอกาสในการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ ทั้งแรกพบความพิการและการพิการในภายหลังเนื่องจากหน่วยบริการจะอยู่ในชุมชนเมือง

(๕) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม สังคมมีมุมมองต่อผู้หญิงพิการว่าเป็นคนพิการ ดังนั้นกิจกรรมต่าง ๆ จึงถูกผลักดันให้ไปรวมอยู่ในเรื่องของคนพิการ ถูกละเลย และยังถูกตัดขาดจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง

(๖) กฎหมาย แนวคิด และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง อนุสัญญา หรือแม้กระทั่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง กล่าวถึงเพียงเรื่องการพัฒนาให้เกิดการเข้าถึงสิทธิของผู้หญิง แต่กฎหมายเหล่านั้นก็ไม่ได้กล่าวถึงประเด็นของผู้หญิงพิการโดยตรง

สถานการณ์ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีพิการในประเทศไทย

(๑) จำนวนคนพิการเพิ่มสูงขึ้น สตรีพิการมีจำนวนมากกว่า แต่มีโอกาสเข้าถึงระบบบริการของรัฐน้อยกว่า

(๒) สตรีพิการอยู่ในภาวะยากลำบากกว่าผู้ชายพิการ

(๓) สตรีพิการเป็นกลุ่มเปราะบาง ถูกเลือกปฏิบัติ เพราะมีความทับซ้อนของอคติในสังคมที่มีต่อความเป็นผู้หญิงและต่อความพิการ

(๔) สตรีพิการ มีความสามารถ มีตัวตน แต่ไม่ได้รับโอกาสแสดงบทบาททางสังคมและการเมือง

นโยบายของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับสตรีพิการ

ประเทศไทยมีการกำหนดนโยบายต่าง ๆ สำหรับคนพิการ มาจากคณะกรรมการที่เป็นผู้ชายเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ขาดประเด็นที่เฉพาะเกี่ยวกับสตรีพิการ การขาดการมีส่วนร่วมของสตรีพิการ ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางเพศ และไม่มีการกล่าวถึงสตรีพิการเท่าที่ควร

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) เล็งเห็นความสำคัญของสตรีพิการ จึงได้จัดทำ “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสตรีพิการ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙” เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม ครบถ้วน ละเอียดอ่อน และมีความยั่งยืนภายใต้สิทธิความเท่าเทียมกันทางเพศ สิทธิของความเป็นมนุษย์ และสิทธิในการเป็นพลเมืองของประเทศไทย พก. จัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ ให้มีความสอดคล้องกับการดำเนินงานของแผนแม่บท กฎหมาย และพันธกรณีที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ กรอบทศวรรษคนพิการในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๖๕ แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ แผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙

วิสัยทัศน์ ของแผนฯ คือ สตรีพิการอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี มั่นคงปลอดภัย เข้าถึงสิทธิอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม” โดยมีพันธกิจ คือ

(๑) สร้างสังคมที่มีความเป็นธรรม ความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติต่อสตรีพิการและเด็กหญิงพิการ

(๒) สร้างสังคมที่ไม่กระทำความรุนแรงต่อสตรีพิการและเด็กหญิงพิการ

(๓) พิทักษ์สิทธิด้านสุขภาพ สิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ ส่งเสริมให้สตรีพิการ มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๔) ส่งเสริมศักยภาพและบทบาทสตรีพิการอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมในสังคม

(๕) ขับเคลื่อนองค์กรและกลไกสตรีพิการทุกระดับ ให้มีความเข้มแข็ง เป็นแกนหลักในการพัฒนาสตรีพิการและเด็กหญิงพิการ

(๖) สร้างสังคมที่มีเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อสตรีพิการและเด็กหญิงพิการ

มียุทธศาสตร์ ๕ ประการ คือ

(๑) การส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิอย่างเสมอภาคและจัดการเลือกปฏิบัติ

(๒) การบริหารจัดการกระทำความรุนแรงต่อสตรีพิการและเด็กหญิงพิการ

(๓) การพัฒนาสุขภาพ คุณภาพชีวิตสตรีพิการและเด็กหญิงพิการ

(๔) การเสริมพลังบทบาทสตรีพิการอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมในสังคม

(๕) การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลไกและองค์กรสตรีพิการทุกระดับ และ

(๖) การเสริมสร้างเจตคติในเชิงสร้างสรรค์ของสังคมต่อสตรีพิการ

การดำเนินงานด้านความรุนแรงต่อสตรีพิการ

สำนักนโยบายและวิชาการ พก. และองค์กร Minda Incorporated Australia ร่วมกันเป็นเจ้าภาพ

ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การส่งเสริมสิทธิและป้องกันการกระทำความรุนแรงกับสตรีพิการ” ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ณ โรงแรมเอส ดี อเวนิว กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชน การสร้างความตระหนักรู้ และแนวทางการปกป้องพิทักษ์สิทธิของตนเอง รวมถึงการจัดทำแผนการพัฒนาสตรีพิการรายบุคคล

ผลที่ได้รับ คือ สตรีพิการได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการกระทำความรุนแรงกับสตรีพิการ การส่งเสริมสิทธิของสตรีพิการ สามารถดำรงชีวิต และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้เช่นเดียวกับทุกคนในสังคม

แนวทางในการดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสตรีพิการ

(๑) การส่งเสริมให้สตรีพิการรู้สิทธิของตนเอง ถอนรื้อมายาคติของสังคม ให้สังคมยอมรับและให้โอกาสสตรีพิการเท่าเทียมกับผู้หญิงทั่วไป ๆ

(๒) ผลักดันกฎหมายจัดการเลือกปฏิบัติ เพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติที่อาจเกิดขึ้น การละเมิดสิทธิมนุษยชนของสตรีพิการ พร้อมทั้งมีบทลงโทษและแรงจูงใจเพื่อเริ่มต้นกระบวนการเปลี่ยนแปลง

(๓) ส่งเสริมการศึกษาและการจ้างงานของสตรีพิการ ด้านการศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วม ในทุกอำเภอทั่วประเทศโดยรวมหลายประเภทความพิการ ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจและการจ้างงาน ส่งเสริมการจ้างงานของสตรีพิการ รวมถึงการการจ่ายค่าตอบแทนในการทำงานให้สตรีพิการกับผู้ชายพิการต้องเท่าเทียมกัน

(๔) การปรับเปลี่ยนเจตคติของสังคมต่อการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสร้างสังคมสำหรับทุกคน

(society for all) ที่เคารพความหลากหลาย (diversity) ของบุคคล จำเป็นต้องมีการผลักดันนโยบายควบคุมสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นให้ได้มาตรฐานตามกฎหมายกระทรวง หรือระเบียบต่าง ๆ ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๕) การสนับสนุนผู้ดูแลคนพิการและครอบครัว การให้ความสำคัญของบทบาทการเป็นผู้ดูแล การสร้างเจตคติที่ดีต่อคนพิการ การฝึกอบรม การฝึกช่วยเหลือ เพราะกลุ่มบุคคลเหล่านี้มีส่วนร่วมช่วยเหลือคนพิการได้เป็นอย่างดี

(๖) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมอย่างเต็มที่ของสตรีพิการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคมและการเมือง จัดให้มีเวทีระดับชุมชน และเวทีระดับชาติ กลุ่มเครือข่ายสตรีพิการได้มีโอกาสมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อนำประเด็นปัญหาไปแก้ไขอย่างจริงจัง เปิดโอกาสให้สตรีพิการนั้นได้แสดงความสามารถหรือศักยภาพของตนให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่ตนเองหรือสังคมอันจะส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งทั้งสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มากยิ่งขึ้น

(๗) การเปลี่ยนกระบวนทัศน์ การทำงานพัฒนาสตรีพิการ เปลี่ยนกระบวนทัศน์การทำงานจากการกุศล (charity based) เป็นการพัฒนามบนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน (rights based) ภายใต้แนวคิดเชิงสังคม (social model)

(๘) ลดความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสตรีพิการ ผลักดันให้มีกฎหมายการจัดการเลือกปฏิบัติ เพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติที่อาจเกิดขึ้น การละเมิดสิทธิมนุษยชนของสตรีพิการพร้อมทั้งมีบทลงโทษและแรงจูงใจเพื่อเริ่มต้นกระบวนการเปลี่ยนแปลง

การอภิปรายในหัวข้อ “ประสบการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ”

โดย นางพัชราวัลย์ แสงสุนทร ตัวแทนสตรีพิการทางการได้ยิน

นางสาวสวาท ประมูลศิลป์ ตัวแทนสตรีพิการทางการมองเห็น

นางสาวศรัณย์รัศมี มีศรี ตัวแทนสตรีพิการด้านร่างกายและความเคลื่อนไหว

นางพัชรา มั่งศิลป์ ตัวแทนผู้ปกครองเด็กพิการทางสติปัญญา

ดำเนินการอภิปรายโดย นางสาวเสาวลักษณ์ ทองก๊วย นายกสภาคส่งเสริมศักยภาพสตรีพิการ

นางพัชรา มั่งศิลป์ ตัวแทนผู้ปกครองเด็กพิการทางสติปัญญา

ได้กล่าวถึงมุมมองในฐานะผู้ปกครองที่มีบุตรพิการทางสติปัญญา ซึ่งผู้ปกครองรู้สึกเสียใจเมื่อรู้ว่าลูกพิการ ตั้งแต่อายุในครรภ์ และยอมรับไม่ได้ก็เป็นการทำร้ายเด็กแล้ว เพราะพ่อแม่หมดกำลังใจและไม่พัฒนาเด็กต่อส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก

จากประสบการณ์ของตนเอง เมื่อแรกคลอดยังไม่ทราบว่าบุตรมีความพิการ ได้ส่งลูกเข้าเรียนโรงเรียนปกติ แต่รู้สึกลูกว่าบุตรเรียนช้าและเขียนหนังสือกลับหัว ครูบอกว่าเด็กไม่มีความสามารถในการเรียน ทำให้เด็กไม่อยากไปโรงเรียน แต่ตนเองยังให้ลูกศึกษาต่อไปจนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งถ้าแม่รู้ว่าลูกพิการแล้วปล่อยปละ ไม่ได้ให้เรียนหนังสือ เด็กก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ เด็กพิการทางสติปัญญาเมื่ออายุมากขึ้น อายุสมองก็พัฒนาเพิ่มขึ้นได้หากมีโอกาสในการการศึกษา และได้รับการพัฒนาตามวัย

การดูแลเด็กต้องดูแลโดยในขอบเขตของความพอดี และคิดถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมา ความรุนแรงสามารถเกิดได้จากความรัก การทูลถนอม ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของครอบครัว ซึ่งต้องเปลี่ยนมุมมองในการคิดในการดูแลบุตรใหม่ นอกจากนี้ ปรับเปลี่ยนทัศนคติครูซึ่งเป็นแม่พิมพ์ของชาติ และการสร้างให้ครูมีความรู้ความสามารถในการสอนเด็กพิการ รวมทั้งการเคารพสิทธิของเด็กพิการด้วย

การจะเปลี่ยนภาระให้เป็นพลัง ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายด้าน เช่น การศึกษามีส่วนช่วยคนพิการให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างไร สถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจกับเด็กพิการมากน้อยเพียงใด มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบุคลากรเพียงพอ เช่น ครูสอนเด็กพิเศษ ล่าม ผู้ช่วยเหลือคนพิการหรือไม่ รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาเด็กพิเศษให้สามารถอยู่ในระดับหัวหน้างาน นอกจากนี้ บทบาทของรัฐในการให้ความช่วยเหลือพ่อแม่ที่มีบุตรพิการเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญ เช่น ในกรณีลูกพิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ภาครัฐสามารถจัดหาผู้ช่วยเหลือคนพิการเพื่อให้พ่อแม่ออกไปทำงานนอกบ้านได้หรือไม่

นางสาวศรัณย์รัศมี มีศรี ตัวแทนสตรีพิการด้านร่างกายและความเคลื่อนไหว

ความพิการที่เกิดขึ้นทำให้เกิดปมอยู่ในใจว่า ทำไมจึงมีความพิการ เกิดความอาย ไม่อยากพบปะผู้คน จึงต้องเก็บตัว แต่ต่อมามีความเข้าใจมากขึ้นและยอมรับสภาพความพิการ โดยมีคติประจำใจว่า มนุษย์เลือกเกิดไม่ได้ ความคาดหวังต่อสังคม คือ การได้รับการยอมรับจากคนในสังคม ให้เกียรติ และไม่ละเมิดสิทธิ

ตัวอย่างประสบการณ์ความรุนแรงต่อคนพิการที่ได้พบ คือ หญิงพิการซ้ำซ้อนทั้งทางการมองเห็นและพิการทางร่างกาย ขาบิด ผิดรูป ถูกสามีทำร้ายทุบตีเป็นประจำเพราะเสพยาบ้า แต่หญิงพิการรักสามีไม่ยอมให้ใครช่วย แต่พ่อแม่ฝ่ายหญิงไม่ยอม จึงไล่สามีออกจากบ้าน หญิงพิการจึงต้องยอมออกจากบ้านไปอยู่กับสามีอีกตัวอย่าง คือ เด็กออทิสติก ถูกล่อลวงไปข่มขืนโดยผู้กระทำหลอกว่าจะพาไปซื้อขนม นอกจากนี้ ยังเกิดปัญหาการถูกข่มขืนซ้ำจากเจ้าหน้าที่ที่ถามคำถามซ้ำแล้วซ้ำอีก

ความรุนแรงในครอบครัวของคนพิการ คือ การยินยอมให้ถูกกระทำ เป็นผลให้เกิดความรุนแรงมากขึ้น การที่ครอบครัวไม่เห็นคุณค่าของลูกพิการ และไม่เอาผิดกับผู้ถูกกระทำ ทำให้เกิดเป็นความรุนแรงทับซ้อน

ประเด็นที่ฝากไว้ คือ (๑) ให้สังคมดูแลคนพิการ อย่าคิดว่าเป็นภาระของสังคม (๒) เมื่อถูกละเมิดทางเพศ คนพิการต้องต้องปฏิเสธ อย่างนิ่งเฉย และไปแจ้งความ (๓) การเพิ่มหลักสูตรการศึกษาในด้านศีลธรรม มโนธรรม ปลูกจิตสำนึกไม่ให้ทำร้ายผู้ที่ด้อยกว่า และ (๔) ควรมีผู้หญิงเป็นตัวแทนในการออกกฎหมายเพื่อช่วยเหลือผู้หญิง และให้ผู้หญิงพิการมีโอกาส มีอำนาจในการตัดสินใจ และเข้าถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง

นางสาวสวาท ประมุขศิลป์ ตัวแทนสตรีพิการทางการมองเห็น

ความรุนแรงต่อหญิงพิการทางการมองเห็นมีหลายรูปแบบ เช่น

- ความรุนแรงในครอบครัว การถูกล่วงละเมิดทางเพศ เช่น พี่สาวยอมให้สามีซึ่งเป็นเอดส์ข่มขืนน้องสาวตัวเองซึ่งพิการ
- ถูกลิดรอนสิทธิในการสมรส เช่น บิดามารดาเรียกสินสอดฝ่ายชายสูง จึงขาดโอกาสในการแต่งงาน
- ถูกควบคุมสิทธิด้านมรดก เพราะคิดว่าไม่สามารถดูแลมรดกได้ ไม่สามารถทำนิติกรรมได้ จึงไม่ได้เป็นผู้รับมรดก โดยให้พี่น้องเป็นผู้รับมรดกแทน เพื่อให้ช่วยเหลือผู้พิการ
- ขาดโอกาสทางการศึกษา ถูกเก็บตัวอยู่ในบ้าน ให้ช่วยเหลืองานบ้าน โดยไม่ได้รับค่าจ้าง ทำให้ต้องอยู่ในภาวะพึ่งพิง ไม่มีอนาคต

- ต้องการออกสู่สังคม ฝึกอาชีพ แต่พ่อแม่ไม่อนุญาต เพราะคิดว่าช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ต้องให้ญาติพี่น้องดูแล
- การถูกข่มขู่ หวังประโยชน์จากคนตาบอด เช่น ถูกขโมยสลากกินแบ่งรัฐบาล
- ความไม่ยุติธรรม เหลื่อมล้ำ อคติ ทำให้คนตาบอดถูกเอาเปรียบ
- ความรุนแรงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับคนตาบอด คือ การจัดให้มีการฝึกอาชีพที่ไม่ตรงต่อความต้องการของคนตาบอด

นางพัชราวัลย์ แสงสุนทร ตัวแทนสตรีพิการทางการได้ยิน

ได้กล่าวถึงความรุนแรงที่พบในสตรีพิการทางการได้ยิน คือ

- การจัดการบริการของรัฐที่ไม่เหมาะสมและผู้พิการไม่สามารถเข้าถึงได้ เช่น ล่ามซึ่งเป็นผู้หญิงมีไม่เพียงพอ ล่ามไม่มีทักษะและความสามารถในการแปลให้เข้าถึงจิตใจ หรือความรู้สึกที่แท้จริงของผู้พิการทางการได้ยิน ได้ผู้พิการที่ไม่ได้เรียนหนังสือไม่สามารถใช้ภาษามือได้ การมีสายด่วน ๑๓๐๐ เพื่อรับแจ้งเหตุ แต่ไม่ได้คำนึงถึงการเข้าถึงของผู้พิการทางการได้ยิน ถือเป็นความรุนแรงเชิงนโยบาย
- การที่ครอบครัวปิดกั้นให้คนพิการอยู่บ้าน ช่วยเหลืองานในบ้าน ไม่เปิดโอกาสให้เรียน ออกไปทำงาน นอกบ้าน หรือออกสู่สังคม เพราะคิดว่าไม่มีประโยชน์ หรือหวังดีมากเกินไป กลับกลายเป็นความรุนแรง การที่พ่อแม่นำลูกที่พิการทางการได้ยินไปผ่าตัด เพราะเชื่อว่าสามารถหายเป็นปกติได้ เป็นความรุนแรงต่อลูก เพราะลูกสามารถออกสู่สังคม และสื่อสารกับเพื่อนหูหนวกด้วยกันได้
- ความไม่ปลอดภัย เนื่องจากตกเป็นเป้าหมายในการกระทำความรุนแรง เช่น ถูกล้วงละเมิดทางเพศ ทำร้าย วิว่งราว จากพวกติดยา เม้าเหล้า
- ความเชื่อของคนไทยเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงสิทธิของคนหูหนวก เช่น การมีล่ามทางโทรศัพท์เป็นการรบกวนสายตาของคนหูดี
- ปัญหาในการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ เช่น ในกรณีลูกกระทำความรุนแรงทางเพศเมื่อไปแจ้งความกับตำรวจแต่ไม่สามารถสื่อสารกันเข้าใจ ทำไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดได้

การอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อค้นหา “สถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ”

๑. กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

ประสบการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อสตรีพิการ

- ความรุนแรงมักเป็นการถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยเฉพาะผู้พิการ ซึ่งบางครั้งเป็นภาระต่อผู้ปกครองในการดูแล ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง เช่น ใส่เสื้อผ้าไม่มิดชิด หรือญาติพี่น้องมีปัญหา เช่น ดิตยา ทำให้เป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการล่วงละเมิดได้ง่ายขึ้น และส่งผลกระทบต่อจิตใจแก่สตรีพิการ

- ผู้ถูกรักษา ส่วนใหญ่เป็นเด็กหญิงอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ผู้กระทำมักเป็นคนใกล้ชิดหรือญาติพี่น้อง มักเกิดขึ้นที่บ้าน หรือในชุมชน

แนวทางการแก้ไขเมื่อความรุนแรงเกิดขึ้น

- เจ้าหน้าที่ในจังหวัดดำเนินการทางกฎหมาย

- การใช้ทีมสหวิชาชีพในระดับจังหวัดและท้องถิ่น เช่น ตำรวจ แพทย์ ผู้นำชุมชน นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข

- กระตุ้นให้ครอบครัวตระหนักถึงสิทธิทางกฎหมาย และด้านอื่น ๆ
- สร้างความตระหนักถึงปัญหาและเฝ้าระวังด้วยตนเอง
- จัดตั้งกองทุนสำหรับช่วยเหลือคนพิการ
- กระบวนการชุมชนช่วยเหลือชุมชน จัดการตนเองในการช่วยเหลือคนพิการ

ข้อขัดข้องในเรื่องเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมาย และระเบียบปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคต่อประเด็นความรุนแรงต่อสตรี

พิการ

- ครอบครัวปกปิดปัญหา ไม่เปิดเผยต่อชุมชน ไม่ให้สังคมรับรู้ ไม่ขอความช่วยเหลือ
- ชุมชนไม่เอาใจใส่ ต่างคนต่างอยู่
- กฎหมาย ระเบียบของภาครัฐซับซ้อน ทำให้ผู้ประสบปัญหาไม่สามารถเข้าถึงได้
- เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจกฎหมายและกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้อง
- ระบบฐานข้อมูล มีข้อมูลที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
- เจ้าหน้าที่เปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้เข้าใจงานไม่ชัดเจน ไม่มีการถ่ายทอดข้อมูลแก่กัน
- ข้อเท็จจริงที่เจ้าหน้าที่ได้รับไม่ชัดเจน ทำให้ความช่วยเหลือล่าช้า
- การเปลี่ยนแปลงของการเมือง ทำให้นโยบายการทำงานไม่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล

สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีพิการ

- การใช้สื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องให้เกิดความตระหนักและให้ความสำคัญกับปัญหาของสตรีพิการ โดยใช้สื่อที่หลากหลาย ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ โฆษณา หนังสือหรือละครสั้น สื่อสังคม เช่น facebook เป็นต้น

- การสร้างจิตอาสาในเฝ้าระวังและสร้างความตระหนักให้ชุมชนดูแลตนเองและคนพิการในชุมชน

- การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือคนพิการในชุมชน ศูนย์ใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน

๒. กลุ่มผู้พิการทางการเคลื่อนไหว

ประสบการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อสตรีพิการ

- การถูกข่มขืนและล่วงละเมิดทางเพศ ได้รับความรุนแรงทั้งทางร่างกาย วาจา จิตใจ
- ครอบครัวกีดกันไม่ให้ออกสู่สังคมภายนอก ถูกบังคับให้ทำหมัน ให้เป็นคนรับใช้ในบ้าน
- คนในชุมชนรังแกคนพิการ เพิกเฉยต่อการที่คนพิการในชุมชนถูกรังแก ไม่ให้ความช่วยเหลือ
- ทักษะคิดขายเป็นใหญ่ มองผู้หญิงเป็นเครื่องหมายทางเพศ
- การทำร้ายด้วยวาจา เช่น ถูกเรียกว่า “คนซาเป่” การตอกย้ำความพิการ เช่น ถามคนพิการท่อนล่าง

ว่ามีความรู้สึกทางเพศหรือไม่

- การถูกแทะโลม จ้องมองหน้าอก
- ธุรกิจการจัดหาคู่ทางอินเทอร์เน็ต /ไลน์ มีการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานะ รูปร่าง

แนวทางแก้ไขเมื่อความรุนแรงเกิดขึ้น

- ต้องสร้างคุณค่าของตนเอง ดูแลตัวเองให้ได้ เพื่อให้ครอบครัวยอมรับ
- แต่งตัวเรียบร้อย ไม่ไปยั้งที่เปลี่ยว และระวังความปลอดภัยในเรื่องที่อยู่อาศัย
- ไม่มองโลกในแง่ดีเกินไป ระวังคนใกล้ตัวและคนในชุมชน
- ศึกษาหาข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับเรื่องสิทธิของตนเอง
- ติดตามข่าวสารบ้านเมือง สื่อต่าง ๆ เพื่อให้รู้เท่าทันปัญหา และหาแนวทางป้องกัน
- ปรับเปลี่ยนทัศนคติของชุมชน โดยให้ความรู้เรื่องเรื่องสิทธิและกฎหมาย
- ส่งเสริมบทบาทของผู้หญิงพิการให้มีพื้นที่ มีบทบาทและส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับ

ชุมชน

- สร้างอำนาจในการต่อรอง ให้คนพิการมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎหมาย เช่น มีส่วนร่วมเป็น

คณะกรรมการหมู่บ้าน

- กำหนดพันธกิจ วิสัยทัศน์ เป้าหมายระยะสั้น ระยะยาว และเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนของ

เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อจัดทำแผน

- วางแนวทางในการกำหนดแผนเพื่อให้มีทิศทางในการทำงานที่ชัดเจน
- ทุกคนต้องช่วยกันผลักดัน เปลี่ยนแปลงสังคมให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้
- การมีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนแล้ว ต้องมีการฝึกอบรมเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับคนพิการ ไม่ละเลย

ในการช่วยเหลือเพราะความเคยชิน หรือไม่ให้ความสำคัญ และต้องมีความรู้ว่าการช่วยเหลือผู้หญิงพิการต้องไปติดต่อแจ้งใคร ได้ที่ไหนบ้าง

๒. กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน

ประสบการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อสตรีพิการ

- พ่อแม่กักขังไว้ในบ้าน ไม่ให้ออกสู่สังคม
- พ่อแม่รักลูกไม่เท่ากัน รักลูกที่ปกติมากกว่าลูกพิการ
- ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ ทั้งจากคนในครอบครัว เพื่อนบ้าน และในสถานที่สาธารณะ เช่น โรงเรียน
- ถูกกระทำความรุนแรงทางร่างกาย เช่น ถูกเพื่อนชายทำร้ายทุบตี
- ความรุนแรงในเชิงโครงสร้าง เช่น การให้ความช่วยเหลือจากรัฐยังไม่ทั่วถึง เช่น ไม่สามารถหาลำมในการติดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ได้เมื่อถูกกระทำความรุนแรง โรงเรียนไม่มีหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนหูหนวก สอนเหมือนเด็กปกติ การไม่ให้คนพิการทางการได้ยินทำประกันชีวิตหรือฝากเงินธนาคาร เพราะมองว่าเป็นผู้ไม่มีความสามารถ รัฐไม่มีนโยบายสนับสนุนความเข้มแข็งของสตรีพิการ ไม่สนับสนุนให้ทำงานได้

- การขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการให้ความรู้และการฝึกทักษะแก่เด็กพิการ เช่น การสอนในเรื่องเพศศึกษา

- ทศนคติของเจ้าหน้าที่และผู้บังคับใช้กฎหมายต่อผู้พิการ เช่น เจ้าหน้าที่มองว่า เด็กหญิงหูหนวกถูกล่วงละเมิดทางเพศเนื่องจากสมยอม คนหูหนวกถูกเกลี้ยกล่อมให้ยอมรับผิดและได้รับแจ้งว่าศาลจะไม่เอาผิดเนื่องจากความพิการ การไม่ประสานจัดหาล่ามเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้พิการทางการได้ยิน

- นายจ้างมักอ้างบุญคุณในการให้ผู้พิการทำงาน และเลือกปฏิบัติในการทำงาน

แนวทางแก้ไขปัญหาเมื่อความรุนแรงเกิดขึ้น

- สตรีพิการต้องไม่อายที่บอกหรือเล่าปัญหา
- การอบรมให้ความรู้ล่ามในเรื่องความรุนแรงต่อสตรี เพื่อให้มีความเข้าใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้พิการได้

- การให้ความรู้ในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดแก่ผู้พิการ รวมทั้งช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหา

- มีบทลงโทษที่รุนแรงสำหรับผู้ที่กระทำความรุนแรงซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ เช่น ครู ตำรวจ
- การอบรมผู้ให้คำปรึกษาปัญหาแก่ผู้พิการทางการได้ยิน เช่น ปัญหาเพศศึกษา อนามัยเจริญพันธุ์
- การสร้างระบบการให้บริการและการให้ความช่วยเหลือที่ผู้พิการสามารถเข้าถึงได้ง่าย
- การปรับเปลี่ยนทัศนคติชายเป็นใหญ่ เช่น ความเชื่อที่ว่าผู้หญิงแต่งงานแล้วต้องเป็นสมบัติของสามี

สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีพิการ

- ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสร้างความเข้าใจกับครอบครัวของคนพิการว่า คนพิการต้องได้รับการศึกษา ต้องให้โอกาสทางสังคมแก่ลูกซึ่งพิการ ไม่กักไว้ที่บ้าน
  - จัดอบรมให้ความรู้เรื่องความรุนแรงแก่คนพิการ ควรจัดแยกประเภทความพิการ
  - ให้โรงเรียนสอนเรื่องเพศศึกษาอย่างจริงจัง และการให้ความรู้ในเรื่องความรุนแรงต่อเด็กพิการ
- รวมทั้งหน่วยงานให้คำปรึกษา
- จัดคลินิกเคลื่อนที่ให้ความรู้แก่คนพิการในชุมชน/พื้นที่
  - กำหนดสัดส่วนโควตาในกิจกรรมต่างๆ ให้แก่คนพิการ
  - ปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมให้เข้าใจว่าความรุนแรงต่อคนพิการมีมากกว่าคนปกติ
  - การปรับปรุงและพัฒนาสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งละคร ให้ไม่มีฉากและเนื้อหาที่มีความรุนแรงต่อผู้หญิง
  - การสร้างความเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ของคนพิการ เช่น การสอนให้คนในครอบครัวมีความตระหนักถึงคุณค่าของคนพิการ
  - ต้องปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยของผู้หญิงพิการ เช่น ไฟส่องสว่าง กำจัดสื่อลามก
  - คนพิการต้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองทั้งในเรื่องสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อให้ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๓. กลุ่มผู้พิการทางสายตา

ประสบการณ์ความรุนแรงที่เกิดกับสตรีพิการ

ความรุนแรงในครอบครัว

- มารดาไม่ให้เรียนหนังสือ เนื่องจากตาบอด
- สามีดื่มสุรา ทำร้ายร่างกาย ไล่ออกจากบ้าน
- ถูกสามีทอด้หลังการพิการทางสายตา

ความรุนแรงทางกาย จิตใจ ทางเพศ

- ถูกหลอกลวงเพื่อยินยอมให้โควตาขายสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมทั้งถูกหวังเหนี่ยวรั้งและ

ล่วงละเมิดทางเพศ

- ถูกลูกค้าขายคุกคามทางเพศจากงานอาชีพ (หมอนวดแผนไทย) โดยให้จับอวัยวะเพศ
- ถูกเอาเปรียบแรงงาน โดยใช้งานเกินค่าแรงที่ได้รับ

ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง (ถูกเลือกปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ประกอบการ)

- ถูกเจ้าหน้าที่ท้องที่ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านกีดกันไม่ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

- ถูกเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลไม่ทำตามคิว โดยลัดคิวไปให้บริการผู้ป่วยที่ไม่มีความพิการก่อนผู้พิการ
- ถูกเจ้าหน้าที่รัฐปฏิเสธไม่ทำบัตรประจำตัวประชาชนให้
- ถูกผู้จัดการห้างสรรพสินค้าปฏิเสธให้พื้นที่ขายสลากกินแบ่งฯ แต่กลับอนุญาตให้คนพิการ

ประเภทอื่นใช้พื้นที่แทนทัศนคติของสังคม

- ถูกมองว่าไม่มีศักยภาพ ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถทำงานชนิด/ประเภทเดียวกับคนปกติทั่วไป
  - ถูกมองในแง่ร้าย/ในเชิงลบหากมีเรื่องไม่ตีเกิดขึ้น มักถูกมองว่าเป็นผู้กระทำ เช่น เป็นขโมย เป็นต้น
- แนวทางการแก้ไขเมื่อความรุนแรงเกิดขึ้น

- รมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการช่วยเหลือคนพิการทางสายตา แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านทางสื่อท้องถิ่น เช่น วิทยุชุมชน เป็นต้น

- ติดป้ายสัญลักษณ์ผู้พิการทางสายตาตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้คนทั่วไปใช้ความระมัดระวัง
- จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายแก่คนพิการทางสายตา เช่น จัดให้มีทางม้าลาย จัดให้มีทางเท้า/ทางลาด จัดให้มีเสียงบอกขั้นต่าง ๆ ในการใช้ลิฟท์ตามสถานที่ต่าง ๆ รวมทั้งการจัดระเบียบทางเท้าเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการทางสายตา

- ประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือคนพิการทางสายตาในการเดินทางทั้งทางรถ เรือ เครื่องบิน

- เปิดโอกาสให้คนพิการทางสายตาสามารถเรียนหนังสือร่วมกับคนปกติได้

ข้อขัดข้องเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคต่อประเด็นความรุนแรงต่อสตรี

พิการ

- ยังไม่มีกฎหมาย หรือระเบียบที่กำหนดหรือสงวนอาชีพสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ โดยขอให้กำหนดหรือสงวนอาชีพ ได้แก่ นวดแผนไทย ขายสลากกินแบ่งฯ แก่คนพิการ

- ควรมีระเบียบกำหนดให้รถโดยสารประจำทางทั่วประเทศต้องมีเสียงบอกจุดหมาย/ป้ายต่อไปที่รถจะไปถึง เพื่อให้คนพิการทราบและเตรียมตัวลงรถ เช่น สาย ๑๒ ในกรุงเทพฯ

- กระทรวงสาธารณสุขควรจัดหลักสูตรการเรียนนวดแผนไทยสำหรับผู้พิการทางสายตาโดยเฉพาะ และออกวุฒิบัตรการประกอบวิชาชีพให้ รวมทั้งให้คนพิการทางสายตาที่จบหลักสูตรนวดแผนไทยสามารถเปิดสถานบริการนวดแผนไทย โดยผู้มาใช้บริการสามารถเบิกค่าบริการจากสถานบริการนี้ จากหน่วยงานต้นสังกัดได้

- ปรับเพิ่มเบี้ยยังชีพคนพิการให้เหมาะสมกับสถานการณ์/ค่าครองชีพ

- ปรับแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๖ วรรค ๒ โดยเพิ่มโทษผู้ข่มขืนสตรีพิการ

- แก้ไขกฎหมาย โดยให้ลงโทษผู้ปกครองที่ปล่อยปละละเลยไม่ส่งบุตรหลานพิการให้เรียนหนังสือ รวมทั้งลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ยอมให้ผู้ปกครองไม่ส่งบุตรหลานเรียนหนังสือโดยอ้างเหตุความพิการของบุตรหลาน

- ลงโทษผู้ปกครองที่นำบุตรสาวพิการไปทำหมัน เพราะขัดหลักสิทธิมนุษยชน
  - กระทรวงสาธารณสุขควรออกระเบียบเพื่อรับสตรีพิการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เพราะมีงานอาสาสมัครหลายด้านที่สตรีพิการสามารถทำได้
  - กระทรวงสาธารณสุขควรจัดทำบัตร ท ๗๔ แก่คนพิการเพื่อให้สามารถรับบริการด้านสาธารณสุขได้ฟรีทั่วประเทศกรณีเกิดการเจ็บป่วยนอกพื้นที่จังหวัดของตน
  - สมาคมคนพิการหรือสมาคมคนตาบอดควรกำหนดสัดส่วนสตรีพิการเข้าไปเป็นกรรมการสมาคมฯ
  - คณะอนุกรรมการคนพิการในระดับจังหวัดควรกำหนดสัดส่วนสตรีพิการเป็นอนุกรรมการ
- สิ่งที่ต้องการให้เกิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษต่อสตรีพิการ
- ให้สตรีพิการได้มีส่วนร่วมในการป้องกัน/แก้ไขปัญหามลพิษรุนแรงโดยใช้เครื่องมือ/กลไกที่อยู่ในชุมชน/หมู่บ้าน ได้แก่ การใช้เสียงตามสาย วิทยุชุมชน โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการการวิทยุ หรือพูดออกเสียงตามสายเกี่ยวกับการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน/แก้ไขปัญหามลพิษรุนแรง
  - จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษรุนแรงโดยจัดทำเป็นเสียงหรือเป็นอักษรเบลล์. เพื่อให้คนพิการทางสายตาได้ยิน หรืออ่านเข้าใจ เช่น สื่อที่แจกในการจัดประชุม สัมมนา อบรมต่าง ๆ ควรมี CD หรือ เอกสารที่มีตัวอักษรเบลล์ เป็นต้น
  - ควรให้ผู้พิการทางสายตาในต่างจังหวัดได้เรียนตัวอักษรเบลล์ เพื่อเข้าถึงโอกาสในการศึกษา

๔. กลุ่มผู้ปกครอง/ผู้ดูแลสตรีพิการ

ประสบการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อสตรีพิการ

- การเลี้ยงดูของผู้ปกครองด้วยความรัก ความสงสารลูกพิการ กลัวอันตรายจะเกิดขึ้นกับลูก ไม่ต้องการให้ลูกไปเผชิญกับความยากลำบาก กลัวเป็นภาระของสังคม จึงจำกัดบริเวณให้อยู่เฉพาะในบ้าน ไม่ปล่อยให้ลูกออกสู่สังคมภายนอก ไม่ให้ลูกเข้าโรงเรียน กลัวว่าการดูแลของครูไม่เพียงพอ สถานที่ไม่ปลอดภัย ทำให้เด็กพิการถูกจำกัดความสามารถ ไม่ได้รับการพัฒนา เป็นความรุนแรงที่จะเกิดกับเด็กในอนาคต
- การดูแลของปู่ ย่า ตา ยาย ที่ช่วยเหลือเด็กพิการทุกอย่าง ทำให้เด็กปรับตัวไม่ได้ ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้
- ทักษะคิดของพ่อแม่ที่คิดว่า “รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี” เมื่อลูกพิการทำผิดพลาด พ่อแม่เห็นเป็นเรื่องใหญ่ จึงลงโทษอย่างรุนแรง โดยได้คิดว่าลูกมีความพิการ
- เด็กพิการถูกเพื่อนในชุมชนล้อเลียน กลั่นแกล้ง ถูกตอกย้ำด้วยคำพูดที่ซ้ำซาก/รุนแรง ทำให้กลายเป็นเด็กเก็บตัว ไม่มีเพื่อน เพราะกลัวสังคมไม่ยอมรับ และเมื่อลูกพิการถูกเพื่อนล้อเลียน พ่อแม่กลับรู้สึกว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา สามารถยอมรับได้ กลายเป็นการกระทำรุนแรงต่อลูก
- เด็กผู้หญิงพิการเมื่อมีประจำเดือน พ่อแม่ ญาติพี่น้อง หรือครู กลัวว่าเด็กจะตั้งครรภ์ จึงแก้ปัญหาโดยการพาไปทำหมัน

แนวทางแก้ไขปัญหาเมื่อความรุนแรงเกิดขึ้น

- ควรมีการจัดทำสื่อ หรือคู่มือในการเลี้ยงลูกพิการให้ถูกวิธี เพื่อให้เด็กพิการได้รับการพัฒนาตั้งแต่ยังเล็ก ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาดังแต่จุดเริ่มต้น
- ปรับเปลี่ยนทัศนคติของพ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูกให้เหมาะสมกับความพิการ นำลูกพิการออกสู่สังคมให้ได้เข้าเรียน กีดกันออกจากสังคม เพื่อเสริมพัฒนาการเด็ก
- พัฒนาครูโรงเรียนศึกษาพิเศษให้ได้มาตรฐาน มีวุฒิการศึกษาเฉพาะด้านในการสอนเด็กพิการ ทำงานบริการด้วยใจ
- ส่งเสริมให้อาสาสมัครซึ่งทำงานด้วยจิตอาสาที่มีความพร้อม ให้สามารถเป็นครูโรงเรียนศึกษาพิเศษได้

ข้อขัดข้องในเรื่องเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมาย และระเบียบปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคต่อประเด็นความรุนแรงต่อสตรีพิการ

- การปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดไว้ เช่น เด็กพิเศษไม่สามารถเข้าเรียนได้ เนื่องจากโรงเรียนอ้างว่าไม่มีครูศึกษาพิเศษ ไม่มีล่าม จึงไม่สามารถรับเด็กพิการเข้าเรียน
  - การบังคับกฎหมายไม่เข้มงวด เช่น มีนโยบายเรียนฟรี แต่ในทางปฏิบัติโรงเรียนเก็บค่าใช้จ่าย โดยหลีกเลี่ยงจากค่าเล่าเรียนเป็นค่าใช้จ่ายอย่างอื่น
  - กฎหมายไม่รุนแรงเพียงพอในการลงโทษผู้กระทำความรุนแรง เช่น การข่มขืน ล่วงละเมิดทางเพศ
- ### สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหความรุนแรงต่อสตรีพิการ
- ควรมีสื่อรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ในการให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงดูลูกพิการให้ถูกวิธี และการป้องกันแก้ไขปัญหความรุนแรงต่อสตรีพิการ ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง
  - สร้างความเข้าใจ ความตระหนัก แก่บุคคลทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องคนพิการ เช่น ใช้สื่อรณรงค์ให้สังคมรับรู้ว่าคุณพิการมีประเภทใดบ้าง เด็กพิเศษคืออะไร วิธีการปฏิบัติต่อคนพิการต้องทำอย่างไร
  - มีโรงเรียนศึกษาพิเศษต้นแบบสำหรับสตรีพิการ อย่างน้อยจังหวัดละ ๑ แห่ง
  - ต้องปรับปรุงสายด่วนรับเรื่องร้องทุกข์ เช่น สายด่วน ๑๓๐๐ และ ๑๙๑ ให้มีศักยภาพ มีรูปแบบที่ให้พิการสามารถเข้าถึงได้ และใช้ประโยชน์จากบริการได้จริง

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ณ โรงแรมซีที พาร์ค จังหวัดนครราชสีมา

ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๗

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อค้นหาสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีพิการ รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาบริการที่เหมาะสมแก่สตรีพิการ อีกทั้งเพื่อสร้างและพัฒนาเครือข่ายในการทำงานร่วมกันในเรื่องความรุนแรงต่อสตรีพิการ

ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย

(๑) สตรีพิการประเภทต่าง ๆ ทั้งผู้พิการด้านการมองเห็น ด้านการได้ยิน ด้านการเคลื่อนไหว ซึ่งจะร่วมแลกเปลี่ยนถึงปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น ทั้งที่อาจจะบอกล่าจากประสบการณ์ตรง หรือถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้อื่นที่ประสบปัญหา

(๒) ผู้ปกครองและผู้ดูแลสตรีพิการ ซึ่งจะช่วยสะท้อนมุมมองของปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อเด็กหญิงพิการ

(๓) เจ้าหน้าที่และอาสาสมัครที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น เจ้าหน้าที่จากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และอาสาสมัครสาธารณสุข ซึ่งจะสะท้อนถึงสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการภาพรวมที่เกิดขึ้นทั้งในจังหวัดและชุมชน

พิธีเปิดและการบรรยายในหัวข้อ “ความรุนแรงต่อสตรี: ภัยร้ายที่ไม่ควรนิ่งเฉย”

โดย นางธนาภรณ์ พรหมสุวรรณ รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ในฐานะหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานด้านสตรีตระหนักดีว่า ปัญหาของสตรีพิการมีความทับซ้อนถึงสองชั้น ชั้นแรก คือ ความเป็นหญิง ซึ่งสังคมโดยส่วนใหญ่เชื่อว่าด้อยกว่าอีกเพศ

หนึ่ง และชั้นที่สอง คือ ความพิการที่เป็นเงื่อนไขทำให้สตรีพิการต้องใช้ชีวิตอยู่ภายใต้ การดูแลของครอบครัว พ่อแม่ พี่น้อง เพื่อน หรือแม้แต่สามีและลูก และมักไม่ได้รับโอกาสที่พึงมีพึงได้ จึงเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการขาดโอกาส และเปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิ รวมทั้งการถูกรังแกความรุนแรงทั้งในพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ การประชุมฯ ในครั้งนี้ ถือเป็นโอกาสอันดีที่จะได้แลกเปลี่ยนข้อมูลและประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงต่อสตรีพิการทั้งจากประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์ที่ท่านพบเห็นไม่ว่าจะเกิดขึ้นในครอบครัว ชุมชน หรือสังคม รวมทั้ง

ข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดการดำเนินการป้องกันคุ้มครองสิทธิของสตรีพิการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลจากการประชุมจะนำไปจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการต่อไป

ความรุนแรงต่อผู้หญิง คือ การกระทำอันเนื่องมาจากฐานเพศภาวะ หรือความรุนแรงอันเนื่องมาจากอคติทางเพศ ซึ่งส่งต่อและมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อทางร่างกาย ทางเพศ และจิตใจ หรือการกระทำใด ๆ ที่ทำให้ผู้หญิงทุกข์ทรมาน ซึ่งรวมถึงการข่มขู่ คุกคาม การบังคับ หรือการลิดรอนเสรีภาพไม่ว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ

รูปแบบความรุนแรงต่อผู้หญิงมี ๔ รูปแบบ คือ (๑) ความรุนแรงทางกาย เป็นความรุนแรงที่กระทำโดยก่อให้เกิดความบาดเจ็บทางกาย เช่น การทุบตี การตบ และการดิงผม เป็นต้น (๒) ความรุนแรงทางเพศ เป็นการกระทำความรุนแรงที่มีผลให้ผู้ถูกกระทำได้รับความกระทบกระเทือนหรือเสียหายเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ ข่มขืน (๓) ความรุนแรงทางจิตใจ เป็นกระทำความรุนแรงที่มีผลให้ผู้ถูกกระทำได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจ เช่น การจำกัดการจำกัดเสรีภาพ การดูหมิ่น และ การบังคับให้แต่งงาน และ (๔) ความรุนแรงทางเศรษฐกิจ การกระทำความรุนแรงที่ลิดรอนสิทธิของผู้ถูกกระทำในการควบคุมทรัพยากรทางเศรษฐกิจ เช่น การควบคุมทางการเงิน ผลกระทบของความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ จะส่งผลกระทบต่อทางจิตใจด้วย ซึ่งมีผลต่อเนื่องและยาวนานเกิดความฝังใจ

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงเกิดขึ้นได้ตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่แรกเกิด ช่วงวัยรุ่น วัยเจริญพันธุ์ และวัยสูงอายุ ซึ่งความรุนแรงเกิดจากทั้งผู้ใกล้ชิดในครอบครัว คู่รัก และคนในสังคม เช่น การแสวงประโยชน์จากเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การคุกคามทางเพศ การข่มขืน ความรุนแรงในช่วงสถานการณ์ความขัดแย้ง/ภัยพิบัติ ความรุนแรงเกิดขึ้นได้ทั้งในพื้นที่ส่วนตัว เช่น บ้าน และพื้นที่สาธารณะ เช่น สถานศึกษา สถานที่ทำงาน สวนสาธารณะ

ความรุนแรงส่งผลกระทบต่อ (๑) ร่างกาย เกิดความบาดเจ็บทางด้านร่างกาย (๒) จิตใจ เกิดความกระทบกระเทือนทางจิตใจ เช่น หวาดกลัว วิดกกังวล ภาวะจิต/ซึมเศร้า (๓) เศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลต่อผู้ถูกกระทำ เช่น ต้องหยุดงานเพื่อพักรักษาตัว ขาดรายได้ และค่ารักษาพยาบาล ในส่วนของประเทศ ขาดกำลังการผลิต และเกิดค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูเยียวยา และการดำเนินคดี

ทั่วโลก ผู้หญิง ๑ ใน ๓ ถูกกระทำความรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงพิการยิ่งเสี่ยงกว่าผู้หญิงปกติ เพราะป้องกันตนเองได้น้อยกว่า ในประเทศไทย จากสถิติในปี ๒๕๕๕ เด็กและสตรีถูกกระทำความรุนแรงเฉลี่ยวันละ ๖๓ ราย ซึ่งจากการสำรวจพบว่าชายไทยทำร้ายผู้หญิงอยู่ในอันดับ ๗ ของโลก และหญิงไทยยอมรับการทำร้ายเป็นอันดับ ๒ ของโลก และคนเกินครึ่งมีแผนเมื่อพบเห็นผู้หญิงถูกทำร้าย ซึ่งสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเกิดจากทัศนคติที่มองความรุนแรงเป็นเรื่องธรรมดา มองว่าการทะเลาะเบาะแว้งและการทำร้ายร่างกายเป็นเรื่องของสามี ภรรยา สิ่งที่ต้องสร้างให้สังคมตระหนักรู้ คือ ความรุนแรงไม่ใช่เรื่องส่วนตัวแต่เป็นเรื่องสาธารณะ

สาเหตุของความรุนแรง ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความรุนแรงมีหลายประการ ได้แก่ (๑) ประสพการณ์ในวัยเด็ก/การอบรมเลี้ยงดู (๒) สิ่งกระตุ้น เช่น ยาเสพติด สุรา (๓) สภาวะทางจิตใจ เช่น อารมณ์หึงหวง (๔) อាកาทางจิต เช่น โรคจิตเภท (๕) พันธุกรรม (๖) ภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น ว่างาน และ (๗) ปัจจัยทางจารีต/วัฒนธรรม เช่น ผู้หญิงเมื่อแต่งงานถือเป็นสมบัติของฝ่ายชาย

ผู้ถูกระทำความรุนแรงเป็นผู้หญิงมากกว่าชาย เกิดจากการปลุกฝังและการขัดเกลาทางสังคมผ่านสถาบันต่าง ๆ ซึ่งปฏิบัติต่อผู้หญิง ผู้ชายที่แตกต่างกัน ได้แก่ (๑) สถาบันครอบครัว (พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ญาติ) ซึ่งมีการปฏิบัติ/ให้ความสำคัญ/คาดหวัง ต่อบุตรสาวและบุตรชาย แตกต่าง (๒) สถาบันการศึกษา (ครูอาจารย์ และกฎระเบียบ) ปฏิบัติต่อนักเรียน นักศึกษา หญิงชายแตกต่างกัน (๓) สถาบันทางศาสนา ให้คุณค่าระหว่างหญิงและชายต่างกัน หรือไม่/อย่างไร (๔) สถานที่ทำงาน (นโยบาย ระเบียบ ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง) ปฏิบัติต่อผู้ปฏิบัติงานหญิงชายแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่ (๕) สื่อมวลชน แสดงภาพลักษณ์/บทบาท/ตอกย้ำความเป็นหญิง เป็นชายที่ไม่เท่าเทียม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่หล่อหลอมให้หญิงและชายได้รับสิทธิและโอกาสที่แตกต่างกัน

การปรับเปลี่ยนทัศนคติ กรอบความคิดความเชื่อในเรื่องคุณลักษณะของผู้หญิงผู้ชาย เช่น ผู้ชายต้องเข้มแข็ง ผู้หญิงต้องอ่อนหวาน เป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งตามหลักการในเรื่องความเสมอภาคทางเพศ คุณลักษณะเหล่านี้ไม่ได้เป็นไปตามเพศโดยกำเนิดตายตัว สามารถปรับเปลี่ยนได้ เช่น ผู้ชายสามารถมีบุคลิกที่เป็นคนอ่อนหวานได้ และผู้หญิงมีคุณลักษณะที่มีความเข้มแข็งได้ ซึ่งเมื่อเปลี่ยนกรอบความคิดความเชื่อเหล่านี้แล้วจะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อผู้หญิงผู้ชายภายใต้กรอบเดิม เช่น ผู้ชายไม่จำเป็นต้องเป็นช้างเท้าหน้าเท่านั้น ผู้หญิงก็สามารถสร้างเป็นผู้นำครอบครัวได้ และมีความสามารถในการทำงานนอกบ้านและหาเลี้ยงครอบครัวได้

เมื่อประสบปัญหาความรุนแรงสามารถแจ้งได้ ๔ ช่องทาง ได้แก่ (๑) การติดต่อด้วยตนเองที่ศูนย์รับแจ้งเหตุทั่วประเทศ ๒๑,๗๑๒ หน่วย เช่น สถานีตำรวจ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด บ้านพักเด็ก และครอบครัว (๒) โทรสายด่วน ๑๓๐๐ (๓) การแจ้งผ่านเว็บไซต์ www.osccthailand.go.th และ (๔) การแจ้งเรื่องผ่านโปรแกรมโทรศัพท์เคลื่อนที่ สิ่งที่สำคัญ คือ การแก้ไขปัญหาที่สาเหตุ โดยปรับเปลี่ยนความเชื่อและทัศนคติที่เป็นสาเหตุให้เกิดความรุนแรง ได้แก่ ผู้หญิงถูกระทำความรุนแรงเป็นความผิดของผู้หญิง เช่น การแต่งกาย ผู้หญิงด้อยกว่าผู้ชาย สามมีสิทธิที่จะทำอะไรก็ได้กับภรรยาและเรื่องของสามีภรรยา คนอื่นไม่เกี่ยว ซึ่งเมื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติเหล่านี้ได้ปัญหาความรุนแรงจากผู้หญิงจะลดลง และสามารถขจัดได้ในที่สุด

การอภิปรายในหัวข้อ “ประสบการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ”

โดย นางพัชราวัลย์ แสงสุนทร

ตัวแทนสตรีพิการทางการได้ยิน

นางสาวสวาท ประมูลศิลป์

ตัวแทนสตรีพิการทางการมองเห็น

นางสาวศรัณย์รัศมี มีศรี

ตัวแทนสตรีพิการด้านร่างกายและ

ความเคลื่อนไหว

นางพัชรา มั่งศิลป์

ตัวแทนผู้ปกครองเด็กพิการทางสติปัญญา

ดำเนินการอภิปรายโดย นางสาวเสาวลักษณ์ ทองก๊วย นายกสมาคมส่งเสริมศักยภาพสตรีพิการ

นางพัชรา มั่งคิลป์ ตัวแทนผู้ปกครองเด็กพิการทางสติปัญญา

ได้กล่าวถึงมุมมองในฐานะผู้ปกครองที่มีบุตรพิการทางสติปัญญา ซึ่งความคิดในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรเกิดจากคำถามที่ว่า “หากไม่มีชีวิตอยู่แล้ว บุตรจะดำรงชีวิตอยู่อย่างไร” จึงได้ก่อตั้ง ศูนย์นวัตกรรมทางสติปัญญาขึ้น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กพิการให้อยู่ในสังคมได้

จากประสบการณ์ของตนเองเมื่อแรกคลอดยังไม่ทราบว่าบุตรมีความพิการ ได้ส่งลูกเข้าเรียนโรงเรียนปกติ แต่บุตรถูกนักเรียนคนอื่นแกล้ง ทำให้เด็กไม่ยอมไปโรงเรียน อีกทั้งโรงเรียนไม่มีความเข้าใจเด็กพิเศษ จนในที่สุดต้องย้ายมาเรียนโรงเรียนร่วมกับเด็กพิการ ทำให้พัฒนาการของบุตรลดลง เนื่องจากโรงเรียนของเด็กพิการส่วนใหญ่ไม่ได้มุ่งที่จะสอนให้อ่านออกเขียนได้ เพราะมีความเชื่อว่าเรียนไปก็ไม่ประโยชน์ การสอนของครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญ ความรักและการปกป้องเด็กมากเกินไป อาจจะทำให้ร้ายเด็ก ต้องสอนให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง

โดยทั่วไปทุกครอบครัวคาดหวังทายาทที่มีอวัยวะและสติปัญญา เมื่อผิดความคาดหวังจึงมีการปฏิบัติที่แตกต่างจากเด็กทั่วไป และให้คุณค่าเด็กที่มีความพิการและเด็กที่ไม่มีมีความพิการไม่เท่ากัน

วิธีแก้ไขความรุนแรงต่อเด็กพิการที่เกิดขึ้นในครอบครัว คือ การสร้างครอบครัวที่เข้มแข็ง มีสื่อเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงดูเด็ก รวมทั้งภาครัฐจัดหาบริการและมีหน่วยงานเฉพาะที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครอบครัวที่มีบุตรพิการ นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาควรส่งเสริมการศึกษาพิเศษ ฝึกฝนครูการศึกษาพิเศษให้มีทักษะในการสอนเด็กพิเศษ รวมทั้งความรู้ความเข้าใจในเรื่องลักษณะความพิการและความต้องการจำเพาะของผู้พิการประเภทต่างๆ ในระดับสังคม ควรส่งเสริมให้มีระบบบริการสำหรับคนพิการ การให้ความช่วยเหลือแบบทันท่วงที ที่สำคัญที่สุด คือ ในระดับชุมชน ต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อให้ความช่วยเหลือ และการเฝ้าระวังความรุนแรงที่จะเกิดขึ้น

นางสาวศรัณย์รัศมี มีศรี ประธานชมรมคนพิการ หัวดง จังหวัดพิจิตรฯ ตัวแทนสตรีพิการด้านร่างกายและความเคลื่อนไหว

โดยทั่วไปจะพบว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อผู้พิการด้านร่างกายและความเคลื่อนไหวมีหลายรูปแบบ เช่น ถูกทอดทิ้งจากครอบครัวให้อยู่บ้านคนเดียว ความรุนแรงทางเพศ เช่น ถูกข่มขืนอย่างต่อเนื่องจนเสียสติ ถูกมองว่าเป็นวัตถุทางเพศ ซึ่งผู้พิการทางร่างกายและความเคลื่อนไหวมีโอกาสถูกระทำ ความรุนแรงมากกว่า เนื่องจากมักถูกทอดทิ้งให้อยู่คนเดียวและไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ นอกจากนั้น ผู้พิการยังถูกกีดกันสิทธิในการมีคู่ครอง เนื่องจากพ่อแม่เห็นว่า บุตรพิการจึงไม่ให้มีครอบครัว เพราะเกรงว่าฝ่ายชายจะทอดทิ้ง นอกจากนั้น ความรุนแรงในเชิงโครงสร้างที่พบ คือ การเลือกปฏิบัติในองค์กรของผู้พิการ ซึ่งสตรีพิการถูกปิดกั้นโอกาสในการเข้าร่วมประชุม สัมมนา และอบรม รวมทั้งการแสดงความคิดเห็น องค์กรอยู่ภายใต้การครอบงำจากผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า

นางสาวสุวาท ประมูลศิลป์ ตัวแทนสตรีพิการทางการมองเห็น

ความรุนแรงต่อหญิงพิการทางการมองเห็นมีหลายรูปแบบทั้งในพื้นที่ส่วนตัวและสาธารณะ เช่น ถูกคนในครอบครัวทอดทิ้ง พ่อแม่ไม่ดูแลบุตรที่พิการ สตรีพิการประกอบอาชีพนวดแผนโบราณถูกลูกค้าล่วงละเมิดทางเพศ ผู้ประกอบการเพิกเฉยต่อการล่วงละเมิดทางเพศที่เกิดขึ้น ในส่วนของความรุนแรงเชิงโครงสร้าง คือ ทศนคติของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และกลไกในการให้บริการไม่เอื้อต่อผู้พิการ ปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และ

การจัดบริการที่เป็นมิตรกับคนพิการ เช่น พยานต้องเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้และเป็นที่ประจักษ์ กรณีสตรีพิการทางการมองเห็นถูกข่มขืน มักถูกตั้งคำถามว่า สตรีพิการสามารถระบุตัวผู้ต้องหาได้อย่างไร นอกจากนั้น ในองค์กรผู้พิการ ยังมีปัญหาโครงสร้างเชิงอำนาจ ซึ่งอยู่ภายใต้ความคิดความเชื่อแบบชายเป็นใหญ่ ซึ่งความเชื่อดังกล่าวผลักดันให้ผู้ชายอยู่ในสถานะที่ลำบากเช่นกัน นอกจากนี้ ขาดการคำนึงถึงประเด็นสิทธิสตรีและความละเอียดอ่อนต่อความแตกต่างทางเพศ ดังนั้นควรมีองค์กรสตรีพิการเป็นองค์กรระดับชาติที่ชัดเจน เนื่องจากมีประเด็นเร่งด่วนของสตรีพิการที่ต้องพัฒนา และมีละเอียดอ่อนที่แตกต่างจากผู้ชายพิการ รวมทั้งควรมีการกำหนดสัดส่วนของกรรมการบริหารในสมาคมผู้พิการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้หญิงได้มีบทบาทมากขึ้น ความคิดเรื่องทัศนคติที่ชายเป็นใหญ่เป็นผู้นำ ผลักดันให้ผู้ชายอยู่ในสถานะที่ลำบากเช่นกัน

นางพัชราวลัย แสงสุนทร ตัวแทนสตรีพิการทางการได้ยิน

ได้กล่าวถึงความรุนแรงที่พบในสตรีพิการทางการได้ยิน ซึ่งเกิดขึ้นในทุกระดับ ในระดับครอบครัว เช่น การถูกทำร้ายร่างกายจากสามี คู่รัก ความรุนแรงทางวาจา ซึ่งเกิดขึ้นจากการใช้ภาษาเหยียดคนพิการ เช่น การเรียกว่าใบ้ (dump)

ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง พบว่าไม่มีบริการสำหรับคนพิการเมื่อประสบปัญหาความรุนแรง เช่น เมื่อถูกทำร้ายร่างกาย ไม่สามารถสื่อสารกับตำรวจได้ แม้ว่าจะมีศูนย์ของผู้ที่พิการทางการได้ยิน ซึ่งเจ้าหน้าที่ศูนย์สามารถส่งต่อไปที่สายด่วน ๑๓๐๐ ได้ แต่ก็มีปัญหาในเรื่องระบบ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงบริการได้ นอกจากนี้ปัญหาที่พบคือ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของคนพิการ และความยากลำบากในการ ใช้ชีวิตประจำวันในที่สาธารณะ เช่น การเดินทาง

การอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อค้นหา “สถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ”

๑. กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

ประสบการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อสตรีพิการ

- ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้พิการส่วนใหญ่ที่พบเห็น คือ การกระทำความรุนแรงทางเพศ เช่น การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การข่มขืนจากคนในครอบครัว ผู้กระทำส่วนใหญ่เป็นผู้ใกล้ชิด เช่น เครือญาติ เพื่อนบ้าน

การกระทำที่เกิดขึ้นมักเป็นในลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งเพื่อนบ้านและผู้ที่มีอำนาจมักเพิกเฉยไม่สนใจต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้น

- นอกจากนี้ ผู้พิการยังประสบความรุนแรงทางด้านจิตใจ เช่น เด็กพิการที่อยู่ในครอบครัวที่มีปัญหาจะถูกทอดทิ้งและไม่ได้รับความสนใจ ความรุนแรงเชิงโครงสร้างที่พบ คือ การกีดกันไม่ให้เด็กเข้าเรียนกับเด็กที่ไม่มีความพิการ สังคมกีดกันเด็กพิเศษ ทำให้พัฒนาการช้ากว่าเดิม การเข้าไม่ถึงแหล่งทุน ทางสังคม และคนในสังคมไม่เข้าใจพฤติกรรมของเด็กพิเศษ ความรุนแรงทางเศรษฐกิจ คือ การขาดโอกาสการเข้าถึงการประกอบอาชีพ ความร่วมมือในชุมชนในการส่งเสริมอาชีพคนพิการน้อย

แนวทางการแก้ไขเมื่อความรุนแรงเกิดขึ้น

- การดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการประสานงาน ส่งต่อ รวมทั้งการดำเนินงานร่วมกับชุมชน วิชาชีพ และท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานในระดับท้องถิ่น เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล ตัวอย่างเช่น การดำเนินงานด้านเด็ก ได้มีการจัดตั้งคณะทำงานเด็กในตำบล โดยมีคณะทำงานจากโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล เพื่อร่วมกันสำรวจข้อมูลเด็กในชุมชน และนำเด็กมาทำกิจกรรม รวมทั้งมีการประเมินติดตามผลว่ามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือไม่ ซึ่งแนวทางนี้สามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการได้

- การตรวจตราและเฝ้าระวังความรุนแรงและปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในชุมชน

- การสร้างครอบครัวที่เข้มแข็ง เริ่มที่ครอบครัว

- การจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสำหรับเด็กพิเศษ เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กในการศึกษากับเด็กที่ไม่มีความพิการ และสร้างความเข้าใจให้กับโรงเรียน

ความพิการ และสร้างความเข้าใจให้กับโรงเรียน

- การมีหลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมเด็กตามพัฒนาการ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การวางตัวของเด็กต่อเพศตรงข้าม

ข้อขัดข้องในเรื่องเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมาย และระเบียบปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคต่อประเด็นความรุนแรงต่อสตรี
พิการ

- ตัวผู้พิการเองไม่ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ ทำให้ไม่สามารถสื่อสารกับคนอื่นได้ นอกจากนี้บางส่วนยังไม่ยอมรับความพิการ ทำให้ไม่จดทะเบียนคนพิการส่งผลให้เข้าไม่ถึงความช่วยเหลือ

- ครอบครัวไม่ให้ความสำคัญ ถูกทอดทิ้ง รวมทั้งไม่ให้ความร่วมมือ ไม่ส่งเสริมศักยภาพของคนพิการ ไม่ให้เข้าสังคม และไม่จดทะเบียนคนพิการ ในบางครอบครัวให้การปกป้องคุ้มครองเด็กพิการมากเกินไปจำกัดสิทธิของคนพิการ

- ทักษะชีวิตของสังคม ที่ไม่เห็นคุณค่าของผู้พิการ ทำให้ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้พิการ

- บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กพิเศษขาดความรู้และทักษะ เช่น ครูโรงเรียนเรียนร่วม ไม่มีความเข้าใจและทักษะในการสอนและดูแลเด็กพิการ

- การขาดความรู้ในเรื่องสิทธิและสวัสดิการของผู้พิการ รวมทั้งทักษะในการป้องกันตัวเองจากผู้แสวงประโยชน์

- ข้อขัดแย้งระหว่างการให้สิทธิคนพิการ กับสิทธิในการดูแลของพ่อแม่

- การขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสำหรับผู้พิการ เช่น ทางลาดในโรงเรียน
- สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษรุนแรงต่อสตรีพิการ
- การสร้างอาชีพเสริมกับผู้ดูแลเพื่อให้อยู่ดูแลใกล้กับคนพิการ
- การสร้างทักษะและศักยภาพของคนพิการให้ช่วยเหลือตนเองได้
- การสร้างเครือข่ายในชุมชน และเสริมพลังคนในชุมชนให้เฝ้าระวังปัญหาาร่วมกัน รวมทั้งการส่งเสริมชมรมคนพิการและการรวมกลุ่มคนพิการ เพื่อให้มีความเข้มแข็ง
- การปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมและผู้ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียน ชุมชน และผู้ดูแลให้เข้าใจ ยอมรับเห็นคุณค่าของคนพิการ เพื่อไม่ให้ผู้พิการถูกบีบบังคับและโดนกีดกัน
- การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้พิการดำรงชีวิตในสังคมได้ เช่น ไม้เท้า การปรับสภาพบ้าน
- การเพิ่มบุคลากรที่เกี่ยวกับความพิการ เช่น ล่ามประจำอำเภอ ตำบล
- การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น การเปิดอบรมล่าม ทั้งล่ามภาษามือขั้นพื้นฐาน และมีการอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอนผู้พิการได้
- การให้ข้อมูลเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสวัสดิการของผู้พิการ รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและให้ความช่วยเหลือผู้พิการ เพื่อที่จะได้ประสานส่งต่อ
- การทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารให้มีความเข้าใจในการศึกษาของเด็กพิเศษ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษา ต้องมีครูการศึกษาพิเศษประจำโรงเรียน
- ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสนใจในเรื่องงานสวัสดิการสังคมมากขึ้น

๒. กลุ่มผู้พิการทางการเคลื่อนไหว

ประสบการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อสตรีพิการ

- ความรุนแรงทางร่างกาย เช่น ถูกทำร้ายจนเสียชีวิต
- ความรุนแรงทางจิตใจ ถูกกีดกันเวลาใช้บริการจากภาครัฐ เช่น การทำบัตรประชาชน เจ้าหน้าที่จะไม่ออกบัตรให้แต่ให้ใช้บัตรคนพิการแทน ถูกกีดกันไม่ให้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ ไม่ได้รับอุปกรณ์สำหรับคนพิการอย่างเพียงพอ ปล่อยให้อยู่ตามยถากรรม ไม่ดูแลช่วยเหลือ ถูกขังไว้เพื่อป้องกันไม่ให้ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ได้รับการดูแลคุ้มครองจากคนทั่วไป ถูกบังคับให้แต่งงาน ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก
- ความรุนแรงทางเศรษฐกิจ ถูกหักค่าเบี้ยยังชีพ โครงการที่เสนอเพื่อพัฒนาผู้พิการไม่รับการพิจารณาจากส่วนท้องถิ่น

แนวทางแก้ไขปัญหาม

- การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับทักษะในการดูแลคนพิการ
- การให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโครงการแก่คนพิการ เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุน
- ปรับเปลี่ยนทัศนคติให้ตระหนัก เห็นคุณค่า และความสำคัญของคนพิการ
- อบรมประเด็นสิทธิสตรีแก่ผู้พิการ และสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ชาย
- สร้างผู้นำสตรีพิการเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีมุมมองในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๓. กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน

ประสบการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อสตรีพิการ

ทางร่างกาย

- ถูกสามีทำร้ายร่างกายเพราะความหึงหวง เมื่อออกไปทำงานนอกบ้าน ขวนทะเลาะและลงมือทำร้ายร่างกาย

- สามีเมาสุรา ทูบตี ใช้เข็มขัดฟาดตามร่างกาย ไม่ได้บอกใครเพราะเป็นเรื่องในครอบครัว และไม่รู้ว่าจะบอกให้บุคคลอื่นในครอบครัวและคนอื่นรู้เรื่องได้อย่างไร เนื่องจากมีปัญหาด้านการสื่อสารกับบุคคลอื่น

- เวลาออกไปประกอบอาชีพค้าขายก็จะถูกลูกค้าโกง ลวนลาม หรือโดนชิงทรัพย์ ทำร้ายร่างกายเกิดการพกขี้ ไม่สามารถร้องขอความช่วยเหลือ หรือระมัดระวังตัวเองได้เพราะไม่ได้ยินเสียง

- ถูกพ่อทำร้ายร่างกายสมัยเด็ก ไม่ได้ออกจากบ้านไปไหน ต้องหาเงินใช้เอง

ทางด้านจิตใจ

- พ่อแม่ควบคุมการใช้ชีวิตทุกอย่าง เมื่อออกไปทำงานได้เงินมา พ่อ แม่ ก็เก็บไว้หมด ให้ค่าใช้จ่ายเป็นรายวัน

- ถูกบังคับให้ออกจากงาน เพื่อมาดูแลพ่อซึ่งป่วยอยู่

- ถูกพ่อแม่บังคับให้แต่งงานกับผู้ชายที่มีอายุมากกว่า เพื่อจะได้เงินจากฝ่ายชายมาใช้จ่ายในครอบครัว

- พ่อแม่ให้เก็บตัวอยู่แต่ในบ้าน ถึงแม้จะเรียนจบแล้วก็ไม่ให้ออกไปทำงานนอกบ้าน

- ถูกผู้ชายหลอก โดยผู้ชายปกปิดเรื่องที่มีครอบครัว และหลอกทรัพย์สิน

- ถูกเพื่อนล้อเลียน โดยการทำกิริยาท่าทางหยาบคาย

ทางสังคม

- ถูกกีดกันสิทธิทางการศึกษา ครอบครัวไม่ได้ส่งเรียนเพื่อพัฒนาตามความเหมาะสมทำให้ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ และไม่สามารถใช้ภาษามือได้

- ถูกหลอกและเอาเปรียบในการจ้างงาน

แนวทางการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีพิการ

- ไม่ควรเก็บปัญหาไว้คนเดียว ควรแจ้งคนในครอบครัว เช่น พ่อ แม่

- แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจ ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ภาครัฐอื่น ๆ ในชุมชน

ข้อขัดข้องเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคต่อประเด็นความรุนแรงต่อสตรี

พิการ

- การเข้าไม่ถึงเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ได้ เช่น ระบบ TTRS ล่ามภาษามือ

- ขาดข้อมูลหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในแต่ละด้าน

สิ่งที่ต้องการให้เกิดการป้องกัน และแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีพิการ

- ให้ความรู้กับผู้ปกครองในการเปลี่ยนทัศนคติของพ่อ แม่ ในการเปิดโอกาสให้ลูกได้ออกสู่สังคมภายนอก

- ให้การศึกษาแก่คนหูหนวก มีการสอนภาษามือ/วิชาพื้นฐาน การอ่าน การเขียนให้แก่คนหูหนวกทั้งใน

ระบบและนอกระบบการศึกษา

- ควรให้พ่อ แม่ ผู้ปกครองได้มีโอกาสเข้าร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับคนหูหนวก หรืออบรมร่วมกับคนหูหนวก เพราะครอบครัวมีส่วนที่สำคัญในการช่วยแก้ปัญหา หรือรับรู้ความต้องการของคนหูหนวก
- การฝึกอบรมอาชีพให้กับคนหูหนวก
- จัดระบบให้ความช่วยเหลือในการทำงานทั้งในและต่างประเทศของคนหูหนวก
- จัดทำสื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกพิการทุกประเภท และประชาสัมพันธ์หน่วยงานที่ให้คำแนะนำ ปรีกษา และโรงเรียนสำหรับเด็กพิการทุกประเภท

๔. กลุ่มผู้พิการทางสายตา

ประสบการณ์ความรุนแรงที่เกิดกับสตรีพิการ

- ความรุนแรงทางกาย/ทางเพศ เช่น ถูกลวนลามทางเพศจากลูกค้าที่มาใช้บริการนวดแผนไทย ถูกลวนลามบนรถโดยสารประจำทาง

- ความรุนแรงในครอบครัว เช่น ถูกสามีทอดทิ้ง

แนวทางการแก้ไขเมื่อความรุนแรงเกิดขึ้น

- กรณีนวดแผนไทย ให้มีการตักเตือนลูกค้าที่มาใช้บริการก่อน หากยังกระทำอีกให้แจ้งความดำเนินคดี
- กรณีสามีทอดทิ้งและตั้งครรรภ์ ตรวจ DNA เรียกร้องให้สามีรับผิดชอบ

ข้อขัดข้องเกี่ยวกับนโยบาย กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคต่อประเด็นความรุนแรงต่อสตรี

พิการ

- เจ้าหน้าที่รัฐไม่อำนวยความสะดวกให้คนพิการ เลือกปฏิบัติโดยให้บริการคนไม่พิการก่อน
- กฎหมายกำหนดให้รับคนพิการเข้าทำงาน แต่ในทางปฏิบัติผู้ประกอบการไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมาย

กำหนด

สิ่งที่ต้องการให้เกิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีพิการ

- เจ้าหน้าที่รัฐควรให้ความยุติธรรมในการปฏิบัติต่อคนพิการ
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับคนพิการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านสิทธิ กฎหมายแก่คนพิการ
- ควรมีหลักสูตรในการพัฒนาศักยภาพตัวเองให้มากขึ้น เพื่อให้สังคม/ผู้ประกอบการเห็นความสามารถของคนพิการ และให้โอกาสสรับเข้าทำงาน

๕. กลุ่มผู้ปกครอง/ผู้ดูแลสตรีพิการ

ปัญหาความรุนแรงที่พบ

- การปกป้องคุ้มครองบุตรมากเกินไปทำให้จำกัดสิทธิของเด็ก
- การจำกัดสิทธิการเจริญพันธุ์ เช่น การทำหมัน เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์

แนวทางแก้ไข

- พ่อแม่ต้องสอนให้เด็กฝึกการบอกเล่าความจริงที่เกิดขึ้นกับพ่อแม่ รวมทั้งสอนเรื่องเพศศึกษา และการระมัดระวังภัย

- ครอบครัว โรงเรียน ชุมชนต้องร่วมมือกัน

- การแบ่งปัน/เผยแพร่ประสบการณ์ความรู้ที่ได้จากการอบรมความรู้ต่าง ๆ ให้คนอื่น ๆ

สรุปผลแบบสำรวจความพึงพอใจต่อการสัมมนา
 “การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ ภาคเหนือ”
 วันที่ ๓๐ มิถุนายน - ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗
 ณ ธรรมชาตีสอร์ท จังหวัดพิษณุโลก

*****

มีผู้ส่งแบบสำรวจความพึงพอใจทั้งสิ้น ๓๙ คน

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลผู้เข้าร่วมสัมมนา

๑.เพศของผู้เข้าร่วมสัมมนา

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	๓๔	๘๗.๒
ชาย	๕	๑๒.๘
รวม	๓๙	๑๐๐

ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๒ รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘

๒.อายุของผู้เข้าร่วมสัมมนา

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๒๑-๓๐ ปี	๑๑	๒๘.๒
๓๑- ๔๐ ปี	๑๔	๓๕.๙
๔๑-๕๐ ปี	๘	๒๐.๕
๕๑ ปีขึ้นไป	๖	๑๕.๔
รวม	๓๙	๑๐๐

ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙ และรองลงมาอายุระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕

๓.ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้เข้าร่วมสัมมนา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๙	๔๘.๗
ปริญญาตรี	๑๑	๒๘.๒
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	๕	๑๒.๘
อื่นๆ	๔	๑๐.๓
รวม	๓๙	๑๐๐

ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๗ รองลงมา เป็นระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒ และการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘ ตามลำดับ

๔.ตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	๘	๒๐.๕
เจ้าหน้าที่	๑๕	๓๘.๕
ไม่ระบุ	๑๖	๔๑.๐
รวม	๓๙	๑๐๐

ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่ไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๐ รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕ และผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๕ ตามลำดับ

๕.หน่วยงานของผู้เข้าร่วมสัมมนา

หน่วยงาน	จำนวน	ร้อยละ
สมาคมพัฒนาคนพิการ	๘	๒๐.๕
พมจ.	๒	๕.๑
อปท	๖	๑๕.๔
ศูนย์การศึกษาพิเศษ	๒	๕.๑
โกลบอลแคมป์ส	๓	๗.๗
ตำรวจ	๑	๒.๖
สมาคมคนตาบอด	๑	๒.๖
ไม่ระบุ	๑๖	๔๑.๐
รวม	๓๙	๑๐๐

๖.ทราบว่ามีการประชุมจาก

สื่อ	จำนวน	ร้อยละ
หนังสือราชการ	๒๐	๕๑.๓
โปสเตอร์	๑๑	๒๘.๒
เว็บไซต์	๑	๒.๖
อื่นๆระบุ	๗	๑๗.๙
รวม	๓๙	๑๐๐

ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่ทราบข่าวจากหนังสือราชการคิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓ รองลงมาคือโปสเตอร์คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒

ส่วนที่ ๒ : ระดับความพึงพอใจต่อการสัมมนา

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ / ระดับการนำไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
๑.การบรรยาย “ความรุนแรงต่อสตรี: ภัยร้ายที่ไม่ควรนิ่งเฉย”	๒๐ (๕๑.๓)	๑๔ (๓๕.๙)	๕ (๑๒.๘)	-	๓๙ (๑๐๐)
๒. ท่านคิดว่าหัวข้อ “ความรุนแรงต่อสตรี: ภัยร้ายที่ไม่ควรนิ่งเฉย” มีประโยชน์และท่านสามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่เครือข่ายในระดับ	๒๑ (๕๓.๘)	๑๔ (๓๕.๙)	๔ (๑๐.๓)	-	๓๙ (๑๐๐)
๓.การบรรยาย ในหัวข้อ “นโยบายสตรีพิการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรุนแรงต่อสตรีพิการ” มีประโยชน์และท่านสามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่เครือข่ายในระดับ	๒๑ (๕๓.๘)	๑๕ (๓๘.๕)	๓ (๗.๗)	-	๓๙ (๑๐๐)
๔.ท่านคิดว่าหัวข้อ “นโยบายสตรีพิการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรุนแรงต่อสตรีพิการ” ดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้ในระดับ	๑๗ (๔๓.๖)	๑๘ (๔๖.๒)	๔ (๑๐.๓)	-	๓๙ (๑๐๐)
๕.การอภิปรายในหัวข้อ “ประสบการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ”	๒๐ (๕๑.๓)	๑๖ (๔๑.๐)	๓ (๗.๗)	-	๓๙ (๑๐๐)
๖.ท่านคิดว่าการอภิปรายในหัวข้อ “ประสบการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ” มีประโยชน์และท่านสามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่เครือข่ายในระดับ	๒๒ (๕๖.๔)	๑๕ (๓๘.๕)	๒ (๕.๑)	-	๓๙ (๑๐๐)
๗.การอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อค้นหา “สถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ”	๒๓ (๕๙.๐)	๑๔ (๓๕.๙)	๒ (๕.๑)	-	๓๙ (๑๐๐)
๘.การนำเสนอผลการอภิปรายกลุ่มย่อย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปผลการประชุม	๒๔ (๖๑.๕)	๑๔ (๓๕.๙)	๑ (๒.๖)	-	๓๙ (๑๐๐)

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ / ระดับการนำไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
๙.เอกสารประกอบการประชุม	๑๖ (๔๑.๐)	๑๙ (๔๘.๗)	๔ (๑๐.๓)	-	๓๙ (๑๐๐)
๑๐.รูปแบบการประชุม	๑๒ (๓๐.๘)	๒๐ (๕๑.๓)	๗ (๑๗.๙)	-	๓๙ (๑๐๐)
๑๑.ช่วงเวลาการจัดการประชุม	๑๔ (๓๕.๙)	๒๑ (๕๓.๘)	๔ (๑๐.๓)	-	๓๙ (๑๐๐)
๑๒. ความรู้และเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการประชุมในภาพรวม	๑๗ (๔๓.๖)	๑๘ (๔๖.๒)	๔ (๑๐.๓)	-	๓๙ (๑๐๐)
๑๓.ความพึงพอใจต่อวิทยากรในภาพรวม	๒๐ (๕๑.๓)	๑๔ (๓๕.๙)	๕ (๑๒.๘)	-	๓๙ (๑๐๐)
๑๔.ความพึงพอใจต่อการประชุมโดยภาพรวม	๑๕ (๓๘.๕)	๒๐ (๕๑.๓)	๔ (๑๐.๓)	-	๓๙ (๑๐๐)

๑. การบรรยายเรื่อง “ความรุนแรงต่อสตรี : ภัยร้ายที่ไม่ควรนิ่งเฉย”

- ความพึงพอใจต่อหัวข้อดังกล่าว ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓ รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙

๒. ท่านคิดว่าหัวข้อ “ความรุนแรงต่อสตรี: ภัยร้ายที่ไม่ควรนิ่งเฉย” มีประโยชน์และท่านสามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่เครือข่าย

- ความพึงพอใจต่อหัวข้อดังกล่าว ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๘ รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙

๓. การบรรยาย ในหัวข้อ “นโยบายสตรีพิการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรุนแรงต่อสตรีพิการ” มีประโยชน์และท่านสามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่เครือข่ายในระดับ

- ความพึงพอใจในหัวข้อดังกล่าว ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ ๕๓.๘ รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕

๔. นโยบายสตรีพิการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรุนแรงต่อสตรีพิการ” ดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้ในระดับ

- ความพึงพอใจต่อหัวข้อดังกล่าว ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๒ รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๖

๕. การอภิปรายในหัวข้อ “ประสบการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ”

- ความพึงพอใจต่อหัวข้อดังกล่าว ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓ รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๐

๖. การอภิปรายในหัวข้อ “ประสบการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ” มีประโยชน์และสามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่เครือข่ายในระดับ

- ความพึงพอใจต่อหัวข้อดังกล่าว ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๔ รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕

๗. การอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อค้นหา “สถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ”

- ความพึงพอใจต่อการอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อค้นหา “สถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ” ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๐ รองลงมาในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙

๘. การนำเสนอผลการอภิปรายกลุ่มย่อย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปผลการประชุม

- ความพึงพอใจต่อการนำเสนอผลการอภิปรายกลุ่มย่อย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปผลการประชุม ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๘ รองลงมาในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙

๙. เอกสารประกอบการประชุม

- ความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการประชุม ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการประชุมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๗ รองลงมาในระดับมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ ๔๑.๐

๑๐. รูปแบบการประชุม

- ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชุม ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชุมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓ รองลงมาในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘

๑๑. ช่วงเวลาการจัดการประชุม

- ความพึงพอใจต่อช่วงเวลาการจัดการประชุม ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อช่วงเวลาการจัดการประชุมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๘ รองลงมาในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙

๑๒. ความพึงพอใจต่อความรู้และเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการประชุมในภาพรวม

- ความพึงพอใจต่อความรู้และเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการประชุมในภาพรวมผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อช่วงเวลาการจัดการประชุมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๒รองลงมา ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๖

๑๓. ความพึงพอใจต่อวิทยากรในภาพรวม

- ความพึงพอใจต่อวิทยากรในภาพรวมผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓รองลงมาในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙

๑๔. ความพึงพอใจต่อการประชุมในภาพรวม

- ความพึงพอใจต่อการประชุมในภาพรวม ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓รองลงมาในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕

ส่วนที่ ๓: ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

๑. สิ่งที่ควรดำเนินการปรับปรุงในการประชุมครั้งนี้

- ควรเพิ่มระยะเวลาในการอบรมให้มากกว่าเดิม และมีกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องสตรีพิการเพิ่มเติม (๕)
- สถานที่จัดกิจกรรมและเรื่องอาหารเย็น (๕)
- การบริการของโรงแรมในการจัดประชุม ควรมีการปรับปรุง (๓)
- ควรปรับปรุงระบบเครื่องเสียง (๒)
- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆที่ผู้เข้ารับการอบรมควรได้เป็นข้อมูลที่สามารถอ้างอิงได้เมื่อไปขยายผล
- ควรมีวิตทัศน์หรือซีดีที่มีเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับสตรีพิการ

๒. ความประทับใจที่ท่านได้รับจากการเข้าร่วมประชุม

- ประทับใจผู้เข้าร่วมประชุมที่มีความหลากหลาย ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน (๖)
- เห็นถึงความตั้งใจในการเข้าร่วมประชุมของคนพิการประเภทต่างๆและมุ่งมั่นในการร่วมระดมความคิดเห็นของทุกกลุ่ม (๒)
- ได้เรียนรู้ชีวิตของเพื่อนพิการเพื่อให้เห็นความต่างทางด้านความคิด (๒)
- ได้รับฟังประสบการณ์ปัญหา อุปสรรค และความรุนแรง ที่ต้องเผชิญ เพราะสังคมมักมองข้ามเสมอว่า สตรีพิการจะไม่ค่อยมีปัญหาความรุนแรงต่างๆ
- ผู้เข้าร่วมมีความสนใจมีส่วนร่วมและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- เนื้อหาสาระของการบรรยายครอบคลุม เข้าใจง่าย ได้ความรู้มากขึ้น ทั้งการจัดวิทยากรกลุ่มย่อยและการบรรยายจากวิทยากร

๓. **ความไม่พึงพอใจ**ที่ท่านได้รับการเข้าร่วมประชุม

- อาหารไม่เพียงพอ (๕)
- สถานที่พักไกล ห้องพัก ไม่เหมาะสมต่อความพิการ (๔)
- การบริการยังไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของคนพิการอย่างเพียงพอ (๓)
- ขาดผู้ดูแลคนพิการในการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเดินทางจากที่พักมาที่อบรม (๒)

๔. ท่านคิดว่าสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวควรดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ อย่างไร

- ควรเข้าไปประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรในชุมชนมากขึ้น เพราะชุมชนจะเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาต่างๆ (๓)

- จัดอบรมอย่างสม่ำเสมอ (๓)

- ควรทำงานร่วมกับสำนักงานส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (๒)

- บูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีต่างๆ เพื่อให้ทราบเป้าหมาย ภารกิจ ของหน่วยงานต่างๆ ทำให้ง่ายต่อการวางแผนการทำงานด้านต่างๆ (๒)

- ขยายเครือข่ายการทำงานมากขึ้นในกลุ่ม/องค์กรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับภารกิจที่ได้ปฏิบัติ (๑)

- ควรมีการประชาสัมพันธ์และเชิญชวนหน่วยงานต่างๆ เข้าร่วมการประชุมอบรมเพื่อเผยแพร่ไปในตัวและ

- เผยแพร่ความรู้ต่างๆ ที่ได้ร่วมกันนำเสนอในวันนี้

๕. **ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม**

- ควรเพิ่มค่าตอบแทนพิเศษและจัดสวัสดิการต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวก เนื่องจากมีความลำบากในการเดินทาง (๒)

- ความสะอาดของห้องประชุม

- ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ ควรให้ความสะดวกกับผู้ที่เข้ามาอบรมด้วยและควรจัดกิจกรรมโครงการแบบนี้บ่อยๆ เชิญผู้พิการและหน่วยงานเข้ามาร่วมเพื่อสร้างความเข้าใจในการทำงาน

- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวให้ความสำคัญต่อประเด็นสตรีพิการ และมีกิจกรรมกระบวนการต่อเนื่องเพื่อให้ คนพิการ (สตรี) ได้เข้าใจความรุนแรงในมิติต่างๆที่เป็นสถานการณ์จริง ความเสี่ยง การแก้ไขปัญหาการปกป้องตนเอง

- ควรมีอุปกรณ์และวัสดุในการประชุมและกิจกรรมต่างๆน้อยเกินไป

สรุปผลแบบสำรวจความพึงพอใจต่อการสัมมนา
“การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

วันที่ ๑๓ - ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๗
ณ โรงแรมซีดี พาร์ค จังหวัดนครราชสีมา

*****

มีผู้ส่งแบบสำรวจความพึงพอใจทั้งสิ้น ๔๙ คน

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลผู้เข้าร่วมสัมมนา

๑.เพศของผู้เข้าร่วมสัมมนา

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	๔๑	๘๓.๗
ชาย	๘	๑๖.๓
รวม	๔๙	๑๐๐

ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๗ รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓

๒.อายุของผู้เข้าร่วมสัมมนา

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๑	๒.๐
๒๑-๓๐ ปี	๑๒	๒๔.๕
๓๑- ๔๐ ปี	๑๔	๒๘.๖
๔๑-๕๐ ปี	๑๑	๒๒.๔
๕๑ ปีขึ้นไป	๑๑	๒๒.๔
รวม	๔๙	๑๐๐

ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖ และรองลงมาอายุระหว่าง ๒๑-๓๐ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕

๓.ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้เข้าร่วมสัมมนา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๔	๒๘.๖
ปริญญาตรี	๒๒	๔๔.๙
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	๕	๑๐.๒
อื่นๆ	๘	๑๖.๓
รวม	๔๙	๑๐๐

ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๙ รองลงมา เป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖ และ อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๓ ตามลำดับ

๔.ตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	๔	๘.๒
เจ้าหน้าที่	๓๑	๖๓.๓
ไม่ระบุ	๑๔	๒๘.๖
รวม	๔๙	๑๐๐

ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓ รองลงมาไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖ และผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ ๘.๒ ตามลำดับ

๕.หน่วยงานของผู้เข้าร่วมสัมมนา

หน่วยงาน	จำนวน	ร้อยละ
สมาคมตาบอด	๑	๒
ศูนย์การศึกษาพิเศษ	๗	๑๔.๓
อปท	๗	๑๔.๓
สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย	๒	๔.๑
พมจ	๑	๒.๐
ชมรมคนหูหนวก	๓	๖.๑
กรมการปกครอง	๑	๒.๐
กระทรวงสาธารณสุข	๓	๖.๑
ชมรมผู้ปกครองเด็กพิการ	๑	๒.๐
อื่นๆ	๒๓	๔๖.๙
รวม	๔๙	๑๐๐

๖.ทราบว่ามีการประชุมจาก

สื่อ	จำนวน	ร้อยละ
หนังสือราชการ	๒๙	๕๙.๒
โปสเตอร์	๒	๔.๑
เว็บไซต์	๕	๑๐.๒
อื่นๆระบุ	๑๓	๒๖.๕
รวม	๔๙	๑๐๐

ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่ทราบข่าวจากหนังสือราชการคิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ รองลงมาคือโปสเตอร์ คิดเป็นอื่นๆ ๒๖.๕

ส่วนที่ ๒ : ระดับความพึงพอใจต่อการสัมมนา

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ / ระดับการนำไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม
๑.การบรรยาย “ความรุนแรงต่อสตรี : ภัยร้ายที่ไม่ควรนิ่งเฉย”	๓๒ (๖๕.๓)	๑๖ (๓๒.๗)	-	๑ (๒.๐)	๔๙ (๑๐๐)
๒. ท่านคิดว่าหัวข้อ “ความรุนแรงต่อสตรี : ภัยร้ายที่ไม่ควรนิ่งเฉย”	๓๑ (๖๓.๓)	๑๗ (๓๔.๗)	-	๑ (๒.๐)	๔๙ (๑๐๐)

มีประโยชน์และท่านสามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่เครือข่ายในระดับ					
๓.การบรรยาย ในหัวข้อ “นโยบายสตรีพิกการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรุนแรงต่อสตรีพิกการ” มีประโยชน์และท่านสามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่เครือข่ายในระดับ	-	-	-	-	-
๔.ท่านคิดว่าหัวข้อ “นโยบายสตรีพิกการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรุนแรงต่อสตรีพิกการ” ดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้ในระดับ	-	-	-	-	-
๕.การอภิปรายในหัวข้อ “ประสบการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิกการ”	๒๙ (๕๙.๒)	๑๘ (๓๖.๗)	๑ (๒.๐)	๑ (๒.๐)	๔๙ (๑๐๐)
๖.ท่านคิดว่าการอภิปรายในหัวข้อ “ประสบการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิกการ” มีประโยชน์และท่านสามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่เครือข่ายในระดับ	๒๕ (๕๑.๐)	๒๒ (๔๔.๙)	๒ (๔.๑)	-	๔๙ (๑๐๐)
๗.การอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อค้นหา “สถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิกการ”	๓๓ (๖๗.๓)	๑๖ (๓๒.๗)	-	-	๔๙ (๑๐๐)
๘.การนำเสนอผลการอภิปรายกลุ่มย่อย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปผลการประชุม	๓๑ (๖๓.๓)	๑๕ (๓๐.๖)	๓ (๖.๑)	-	๔๙ (๑๐๐)
๙.เอกสารประกอบการประชุม	๑๙ (๓๘.๘)	๒๓ (๔๖.๙)	๗ (๑๔.๓)	-	๔๙ (๑๐๐)
๑๐.รูปแบบการประชุม	๒๖ (๕๖.๙)	๒๓ (๕๓.๑)	-	-	๔๙ (๑๐๐)
๑๑.ช่วงเวลาการจัดการประชุม	๒๗ (๕๕.๑)	๑๘ (๓๖.๗)	๓ (๖.๑)	๑ (๒.๐)	๔๙ (๑๐๐)
๑๒. ความรู้และเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการประชุมในภาพรวม	๒๖ (๕๓.๑)	๒๓ (๔๖.๙)	-	-	๔๙ (๑๐๐)

๑๓. ความพึงพอใจต่อวิทยากรในภาพรวม	๓๑ (๖๓.๓)	๑๘ (๓๖.๗)	-	-	๔๙ (๑๐๐)
๑๔. ความพึงพอใจต่อการประชุมโดยภาพรวม	๓๒ (๖๕.๓)	๑๖ (๓๒.๗)	๑ (๒.๐)	-	๔๙ (๑๐๐)

๑. การบรรยายเรื่อง “ความรุนแรงต่อสตรีพิการ: ภัยร้ายที่ไม่ควรนิ่งเฉย”

- ความพึงพอใจต่อหัวข้อดังกล่าว ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๓ รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๗

๒. ท่านคิดว่าหัวข้อ “ความรุนแรงต่อสตรี: ภัยร้ายที่ไม่ควรนิ่งเฉย” มีประโยชน์และท่านสามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่เครือข่าย

- ความพึงพอใจต่อหัวข้อดังกล่าว ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓ รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๗

๓. การบรรยาย ในหัวข้อ “นโยบายสตรีพิการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรุนแรงต่อสตรีพิการ” มีประโยชน์และท่านสามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่เครือข่ายในระดับ

-

๔. นโยบายสตรีพิการและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรุนแรงต่อสตรีพิการ” ดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้ในระดับ

-

๕. การอภิปรายในหัวข้อ “ประสบการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ”

- ความพึงพอใจต่อหัวข้อดังกล่าว ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๒ รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๗

๖. การอภิปรายในหัวข้อ “ประสบการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ” มีประโยชน์และสามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวแก่เครือข่ายในระดับ

- ความพึงพอใจต่อหัวข้อดังกล่าว ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๐ รองลงมา มีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๙

๗. การอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อค้นหา “สถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ”

- ความพึงพอใจต่อการอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อค้นหา “สถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีพิการ” ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๓ รองลงมาในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๗

๘. การนำเสนอผลการอภิปรายกลุ่มย่อย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปผลการประชุม

- ความพึงพอใจต่อการนำเสนอผลการอภิปรายกลุ่มย่อย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปผลการประชุมผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓ รองลงมา ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖

๙. เอกสารประกอบการประชุม

- ความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการประชุมผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการประชุมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๙ รองลงมาในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘

๑๐. รูปแบบการประชุม

- ความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชุมผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประชุมในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑ รองลงมาในระดับมากคิดเป็นร้อยละ ๔๖.๙

๑๑. ช่วงเวลาการจัดการประชุม

- ความพึงพอใจต่อช่วงเวลาการจัดการประชุมผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อช่วงเวลาการจัดการประชุมในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๑ รองลงมาในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๗

๑๒. ความรู้และเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการประชุมในภาพรวม

- ความพึงพอใจต่อความรู้และเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการประชุมในภาพรวมผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อช่วงเวลาการจัดการประชุมในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑รองลงมาในระดับมากคิดเป็นร้อยละ ๔๖.๙

๑๓. ความพึงพอใจต่อวิทยากรในภาพรวม

- ความพึงพอใจต่อวิทยากรในภาพรวมผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓ รองลงมาในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๗

๑๔. ความพึงพอใจต่อการประชุมในภาพรวม

- ความพึงพอใจต่อการประชุมในภาพรวม ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๓ รองลงมาในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๗

ส่วนที่ ๓: ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

๑. สิ่งที่ควรดำเนินการปรับปรุงในการประชุมครั้งนี้

- ควรเพิ่มกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ควรเพิ่มระยะเวลาในการจัดการอบรม
- ควรมีการประชาสัมพันธ์มากกว่านี้
- ควรเพิ่มสื่อในการนำเสนอ
- ควรประสานงานโดยตรงกับคนพิการผู้ที่มีความสนใจที่จะเข้าร่วมประชุม
- ควรมีอักษรเบลล์ด้วย เพราะมีผู้พิการในสายตาด้วย
- ควรมีอาสาสมัครช่วยดูแลผู้พิการทางสายตาและเคลื่อนไหว

๒. ความประทับใจที่ท่านได้รับจากการเข้าร่วมประชุม

- เจ้าหน้าที่เป็นกันเองกับผู้พิการและทุกท่านที่เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ (๗)
- ประทับใจ วิทยากร และการดำเนินรายการ ซึ่งทำให้เข้าใจ และเป็นการบรรยายเล่าประสบการณ์ น่ารับฟัง (๔)
- ได้มีเครือข่ายหลายหน่วยงานที่มาประชุม (๒)
- ประทับใจกลุ่มผู้พิการที่มีความเข้มแข็ง สามารถรวมกลุ่มเพื่อให้องค์กรเกิดความเข้มแข็งขึ้นมาได้
- รูปแบบจัดประชุมมีความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ สาระความรู้ที่ได้รับจากการประชุมสามารถนำไปเผยแพร่ ป้องกันความรุนแรงที่จะเกิดขึ้น
- ได้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทสตรีดีมาก และ จัดที่พักให้ความสะดวกแก่คนพิการดีมาก

๓. ความไม่พึงพอใจที่ท่านได้รับจากการเข้าร่วมประชุม

-

๔. ท่านคิดว่าสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวควรดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ อย่างไร

- ควรดำเนินงานกับหน่วยงานทุกหน่วยงานเพราะความรุนแรงกับสตรีเกิดขึ้นทุกที่
- ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานต่างๆ และบุคคลทั่วไป ตระหนักถึงการป้องกันความรุนแรงที่กระทำต่อสตรีพิการ
- ติดต่อประสานงาน จัดหางบประมาณ
- ทำงานประสานติดต่อเพื่อประโยชน์และสิทธิสตรี และแก้ปัญหาคนพิการประสานงานกับท้องถิ่นเพื่อร่วมกัน แก้ปัญหา

- การประชาสัมพันธ์และการรณรงค์ ต่อสตรีเพื่อให้เห็นความสำคัญต่อสตรีพิการในทุกๆชุมชน หรือหน่วยงานต่างๆ
- ทำงานร่วมกับผู้นำชุมชนทุกหน่วยงานในหมู่บ้าน ให้คนพิการเข้าไปมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ
- ประสานงานกับหน่วยงานราชการต่างๆ
- จัดประชุมเชิญเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆให้เข้าใจตรงกันกับสตรีพิการ

๕. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- อยากให้มีโครงการดีๆแบบนี้ต่อไป (๒)
  - อยากให้จัดการประชุมเพิ่มอีก ๒ วัน
  - ควรจัดประชุมลดความรุนแรงต่อสตรีเพื่อให้เกิดผลต่อเนื่อง
  - ควรจัดประชุมครอบคลุมทั้ง ๑๙ จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะอาจมีหลายท่านที่มีประสบการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคม
-

คณะที่ปรึกษา

๑. นายสมชาย เจริญอำนวยสุข	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๒. นายอภิชาติ อภิชาติบุตร	รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๓. นางธนาภรณ์ พรมสุวรรณ	รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๔. นางสาววันเพ็ญ สุวรรณวิสิฐ	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย

คณะผู้จัดทำ

กลุ่มการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย

๑. นางนภาพิณ พุ่มนิคม	ผู้อำนวยการกลุ่มการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี
๒. นางปรีญา เพ็องพิศิษฐ์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ
๓. นางอภิรดี สุสุทธิ	นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ
๔. นางอาภรณ์ อ่ำไพจิตต์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
๕. นางสาวพีรดา ภูมิสวัสดิ์	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
๖. นายอัฐชัย ดุลยพัชร	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
๗. นางสาวกณิศา อูปรวรรณ	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
๘. นายสหัสชัย ช่วยสืบวงศ์	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
๙. นายอดิชาติ วัฒนวงศ์	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
๑๐. นางสาวสุพัตรา อุทัยอมฤตวารี	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
๑๑. นางสาวลดาพรรณ จุ่นบุญ	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
๑๒. นางสาวจิรภา พุดสี	นักพัฒนาสังคม
๑๓. นางสาวนพวรรณ บึงชัยภูมิ	นักพัฒนาสังคม
